

SUBSCRIPTION:
U. S. Canada & Mexico:
One year \$1.50
Six months75
Three months25
Foreign Countries:
One year \$1.50
Single Copy 2 cents.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE)

NAROČNINA:
Za Zd. dr. Canada & Mexico:
Celoletno \$1.50
Polletno75
Četrtletno25
Za inozemstvo:
Celoletno \$1.50
Posamezna šteč. 2 centa.

VOL. IX. No. 43. — Phone: Cortland 5188. NEW YORK, — PITTSBURGH, PA., četrtek, 16. decembra (Thursday, December 16.) 1915. Geslo: „Slovenijo Slovenem“. — Leto IX. Št. 43.

SPOR MED AVSTRIJO IN AMERIKO RADI ANCONE

BESIDILO POSLANICE ZDRUŽENIH DRŽAV NA AVSTRIJSKO VLADO GLEDE POTOPA „ANCONE“.

POSLANICO, KATERO SE JE SPOROČILO NA DUNAJ, SE SMATRA SKORO ZA ULTIMATUM. — V WASHINGTONU SE DOMNEVA, DA BO MORALA AVSTRIJA ODGOVORITI TEKOM ENEGA TEDNA.

Washington, 6. decembra 1915. — Državni tajnik Lansing je poslal ameriškim poslanikom na Dunaju sledečo noto: Izročite, prosim, ministru za zunanje zadeve sledečo noto:

Dobil sem zanesljive informacije od Amerikancev ter drugih poročil, ki so bili potniki na parniku „Ancone“, ki kažejo, da je dne 7. novembra izstrelil neki podmorski čoln z avstro-ogrsko zastavo ostro kroglo proti parniku, da je skušal nato parnik „Ancone“ poglobiti, da pa ga je podmorski čoln prehitel, nakar je parnik obstal; da je po kratkem času in predno je mogla cela posadka in vsi potniki v čolne, oddal podmorski čoln celo vrsto strelcev ter konečno torpediral in potopil parnik, dočim je bilo na krovu še dosti oseb in da je vsled streljanja na parnik in potopa istega izgubilo življenje veliko število oseb ali da so bile ranjene. Med temi je bilo veliko državljanov Združenih držav.

Javno obvestilo avstro-ogrške admiralitete se je predložilo vladni Zdrženih držav ter je našlo popolno pozornost. To obvestilo potrjuje v bistvu glavno izjavo preživelih, ker priznava, da se je po obstreljevanju „Ancone“ slednje torpediralo in potopilo, dočim se so nahajali na krovu še ljudje.

Potom korespondence, katero se je izmenjalo med Združenimi državami in Nemčijo glede stališča, katero zavzemajo Zdržene države z ozirom na vojevanje s podmorskimi čolni in v katero je Nemčija tudi pristala, je bila tudi Avstro-Ogrska kot zaveznica Nemčije obveščena o stališču vlade Zdrženih držav. Kljub temu pa ni poveljnik podmorskega čolna, ki je napadel „Ancone“, spravil na varno posadke in potnikov parnika, katerega je hotel razdejati, ker ga ni mogel spraviti v pristanišče kot vojni plen.

Vlada Zdrženih držav smatra, da je kršil poveljnik principije mednarodnega prava in človečnosti s tem, da je streljal na parnik ter torpediral „Ancone“, predno se je spravilo ljudi na krovu na varno mesto ali jim celo dalo dosti časa, da zapuste parnik. Postopanje poveljnika se more označiti le kot slepo morenjenje nekomatantov brez obrambe; posebno raditega, ker se parnik v času, ko je bil obstreljevan, ni branil ali skušal pobeigniti. Noben drug vzrok pa ni zadosten, da bi opravičil tak napad in tudi ne možnost rešitve.

Vlada Zdrženih držav je prisiljena raditega sklepati, ali da je ravnal poveljnik proti danim navodilom, ali da ni izdala cesarsko in kraljeva vlada poveljnikom svojih podmorskih čolnov navodil, ki bi soglašala s pravom narodov ter principiji človečnosti. Vlada Zdrženih držav ne misli na zadnjo alternativo ter naprtiti avstro-ogrski vladi namen, da uniči življenja mož, žensk in otrok brez obrambe. Ona raje verjame, da je to storil poveljnik podmorskega čolna to krivico brez poverila ter proti splošnim ali posebnim navodilom, katere je bil prejel.

Ker mora temeljiti dobro razmerje med obema deželama na obojestranskem upoštevanju postav in človečnosti, ni pričakovati od vlade Zdrženih držav drugega kot zahtevo, da cesarska in kraljevska vlada proglasi potop „Ancone“ za nepostavno in neopravičljivo dejanje; da se kaznuje častnika, ki je izvršil to dejanje in da se plača odškodnina za državljane Zdrženih držav, ki so bili ubiti ali poškodovani pri napadu na parnik.

Vlada Zdrženih držav pričakuje, da bo a.-ogr. vlada, vspricho resnosti slučaj htro privolila v zahteve. Svoje pričakovanje pa opira na domnevo, da ne bo avstro-ogrška vlada odobrila ali branila dejanja, katero obsoja svet kot nečloveško in barbarsko, ki se studi vsem civiliziranim narodom in ki je povzročilo smrt nedolžnih ameriških državljanov.

OBIČAJNE LAŽI ITALIJANOV.

IZ RIMA SE POROČA, DA SE JE ODBILO BAJONETNE NASKOKE AVSTRIJCEV. — ITALIJA NI SKUŠAJO NAPREDOVATI V JUŽNI TIROLSKI.

Rim, Italija, 14. dec. — Vojno ministristvo objavlja danes: „Na fronti ob Soči ter na kraški visoki planoti je razvil večeraj sovražnik veliko aktivnost s svojimi artiljeriji (1). Proti večeru je vpriporila infanterija sovražnika naslake v smeri proti Oslavju in Selzu (?), vendar se je vse te naslake odbilo s velikimi izgubami za sovražnika. (Kaj pa italijanci izgubijo?)

„Na južnem obronku Podgore, zapadno od Gorice, so naši oddelki v varstvu megle zavzeli neki zakop sovražnika. Zaječelo se je 30 pušk ter nekaj drugega vojnega materijala, katerega je pustil na mestu bežeči sovražnik.“

ANGLEŠKI KRALJ ZOPET PIJE.

London, Anglija, 14. dec. — V nekem buletinu kraljevih zdrav-

NADVOJVODA KARL FRANC JOŽEF PREGLEDAVA SLOVENSKE IN HRVAŠKE POLKE NA FRONTI.

Boji na goriški fronti so najljutejši, kar jih je zaznamoval v sedanji vojni. Veliki italijanski premoči se ustavlja majhna, a do skrajnosti hrabra avstrijska armada, kateri poveljuje znani general Boeroevič.

Na sliki je videti bodočega avstrijskega cesarja, nadvojvodo Karla Franca Jožefa, ko pregleduje vrste hrvaških in slovenskih junakov na goriški fronti.

ISTE PLAČE ZA MINISTRE.

London, Anglija, 14. dec. — Ministrski predsednik je dementiral danes v poslanski zbornici poročilo, da namerava vlada znižati plače ministrov in članov parlamenta in sicer iz ekonomskih nagibov.

ARABCI PROTI ANGLEŽEM.

NEKI ANGLEŠKI ODDELEK JE PRI MATRUH NAPADEL 500 ARABCEV. — POTOP TURŠKEGA TRANSPORTNEGA PARNIKA V MARMARSKEM MORJU.

London, Anglija, 14. dec. — V oficijelnem poročilu, katero se je objavilo v Kajiru, se glasi, da je prišlo do spopada med Angleži in Arabci. Neki angleški oddelek je zadel v soboto pri Matruhu na 500 Arabcev, katere se je zavrnilo v smeri proti zapadu. V boju je padlo 35 Arabcev in sedem jih je bilo ujetih. Na angleški strani je bilo 16 mrtvih, ranjenih pa 19, med temi 3 častniki.

Poročevalec Reuterjeve agencije pravi v nekem poročilu iz Teherana, da so porazile ruske čete perzijske ustaše pri Aveh. Ruske čete se sedaj približujejo Hamadinu.

Nadalje se glasi v poročilu, da se je razkrito zaroto proti perzijskemu ministru za notranje zadeve.

Rim, Italija, 14. dec. — Glasom nekega poročila iz Aten je utonilo 400 turških vojakov, ko se je potopil turški transportni parnik „Rachid paš“, ki je bil torpediran od nekega francoskega podmorskega čolna v Marmarskem morju.

Nadaljnih posameznosti glede tega slučaja se ne navaja.

Z BOJIŠČ V FLANDRIJI IN FRANCJI.

NEMCI POROČAJO, DA SE NI ZGODILO NIČESAR VAŽNEGA, DOČIM SE GLASI IZ PARIZA, DA SE VRŠE MAJHNI BOJI.

Berlin, Nemčija, 14. decembra. — V oficijelnem poročilu nemškega glavnega stana se glasi, da ni poročati z bojišč v Flandriji in Franciji ničesar novega.

Pariz, Francija, 14. dec. — V danes popoldne izdanem uradnem poročilu francoskega vojnega ministristva se poroča o razstrelitvi neke mine in o zasedenju izdolbine potom Francozov. Poročilo se glasi:

„Južno od Mesnil, v Champagne, so razstrelili Nemci pred našimi zakopi neko mino. Mi smo zasedli nastalo izdolbino. Z ostale

TORPEDIRAN PARNIK.

London, Anglija, 14. dec. — Potopljen je bil angleški parnik „Pinegrove“. Posadka je bila rešena. Vseboval je 2847 ton ter je spadal v Glasgow.

Glasom nekega poročila so potopili dotedaj nemški in avstrijski podmorski čolni 508 ladij. Skupno tonsko vsebino se čeni na 917.819.

KITAJSKA - CESARSTVO?

Predsednik Juan-Si-Kaj je izjavil, naj se ga rajše pomiluje kot mu pa čestita.

Portland, Ore., 14. dec. — Kitajska trgovska zbornica v Portland je poslala kitajskemu ljudskemu zastopstvu energičen protest proti izpremenitvi kitajske republike v monarhijo, katero je že izvedel uzurpator Juan-Si-Kaj. Predsednik trgovske zbornice je izjavil na tozadevnem zborovanju da se je treba pripraviti na umor Juan-Si-Kaja.

Pekin, Kitajska, 14. dec. — Kitajski kabinet se je podal danes in corpore v palačo, da čestita predsedniku Juan-Si-Kaju povodom njegovega nameravanega ustoličenja kot cesar. Predsednik je odgovoril, da bi bilo bolj primerno, če bi ga pomilovali, ker si je s tem korakom naprtil zase in za svojo družino največje odgovornost. Odločno je bil proti temu, da bi se povodom ustoličenja priredilo kake slavnosti ter je nasprotno pozvali ministre naj podvoje svoje napore, da se razmere na Kitajskem izboljšajo.

Japonski poslanik, M. Obata, se je oglašil danes v zunanjem uradu. Zanimal je, da je razpravljal o nameravani izpremembi vladne oblike. Stališče Japonske je sedaj predmet velikih spekulacij v Pekinu.

Philadelphia, Pa., 14. dec. — Tu živeči general Gvang Tsing, ki je vodil leta 1913. ob strani dr. Sun-Jat-Sena kitajsko revolucijo, je izjavil danes, da ne bo Juan-Si-Kaj nikdar zasedel kitajskega prestola. Dostavil je, da se pripravlja na Kitajskem že revolucija.

NICARAGUA PREKOP.

Washington, D. C., 14. dec. — Dr. Jefferson, ameriški poslanik za Nicarago, je sporočil danes predsedniku Wilsonu, da je nujno treba odobrenja pogodbe, ki visi med Nicarago ter Združenimi državami. Pogodba predlaga plačilo \$3,000,000 za prekopno ozemlje ter mornariško postojanko. Dr. Jefferson izjavlja, da hoče priti pred kongresni komitej, kjer bo zagovarjal nameravano pogodbo.

SMRT ŠTIRIH FRANCOSKIH LETALCEV.

Lyon, Francija, 14. dec. — Poročnik Caudron in njegov brat, znan francoski avijatik, sta bila danes v Bron aerodromu ubita poleg njih dveh pomočnikov, ko se je obrnil v zraku neki novi stroj, namenjen, da nosi večje število oseb.

PAPEŽEV BLAGOSLOV.

Rim, Italija, 15. dec. — Papež se baje pripravlja, da blagoslovi prežičeni brzojav. S tem hoče papež zopet uvesti staro navado katoliške cerkve, da se blagoslovi naprave in nove iznajdbe.

ZAVEZNICI POPOLNOMA POTISNjeni IZ MACEDONIJE. — BULGARI STOJE NA MEJI.

GLASI SE, DA SE BO NADALJEVALO Z BOJEM NA GRŠKIH TLEH IN SICER S TIHIM PRIVOLJENJEM GRŠKE. — BULGARI STOJE NA GRŠKI MEJI. — OFICIJELNA POROČILA.

Berlin, Nemčija, 14. decembra. — V danes objavljenem oficijelnem poročilu nemškega generalnega štaba se glasi, da se je Francoze in Angleže popolnoma pregnalo iz Macedonije.

Bulgarska armada, kateri poveljuje general Teodorov, je zasedla Doiran in Geygeli. V bojih, ki so se završili ob tej priliki, sta bili dve angleški diviziji popolnoma uničeni.

Vojno silo angleške divizije se oficijelno navaja na 20.000 mož. Vsled tega so izgubili Angleži nekako 40.000 mož.

Z izjemo par sto četašev, se ne nahaja na srbskih tleh nobena zavezniška sila več, potem ko so tud zadnje srbske čete po padu Bitolja pobeignile iz južno-zapadne Srbije v Albanijo.

Pri Ipek, Črnogora, so našli Nemci in Avstrijci dvanaest topov, katere so Srbi tam zakopali. Armada avstrijskega generala Koevessa je ujela 900 mož in poleg tega se je ujelo za nemško in avstrijsko fronto nadaljnih 1000 Srbov, katerim je bila odrezana pot.

Avstrijsko ministristvo je danes objavilo, da se je ujelo pri Korito, v južnozpadnem delu Črnogore, 800 mož.

Listu „Tagblatt“ se poroča iz Sofije, da koncentrirajo Rusi na romunski meji in na različnih mestih ob Donavi svoje čete.

London, Anglija, 14. decembra. — Reuterjev poročevalec pravi v neki brzjavki iz Soluna, da je končano izpraznjenje Doirana in Geygeli od strani zaveznikov in da stoji Bulgari nekako pet milj od grške meje. Počasi, a nstrajno potiskajo zaveznike nazaj.

Poročevalec „Times-a“ opisuje dva silna naskoka Bulgarov na zaveznike v okolici Doiran jezera. Poročevalec pravi, da so izgubili Bulgari pri teh dveh naskokih nič manj kot 8000 mrtvih, ranjenih in ujetih, ne da bi se jim posrečilo zavzeti angleške pozicije.

Glasom istega poročila so se vdeležile teh bojev le bulgarske čete ter ni bilo v bojni črti nikakih nemških ali avstrijskih vojakov.

Zavezniki pazno zasledujejo težkoče, katere se nudijo Grški, da vzdrži svojo nevtrahost vspricho umikanja zaveznikov proti Solunu.

Iz zadnjih poročil iz Aten je razvidno, da je sklenjena rada umakniti vse svoje čete na način, da se bo izognilo vsakemu stiku med grškimi in zavezniškimi četami ter obenem med nemškimi in grškimi. Policijsko službo bodo opravljali le majhni oddelki vojaštva.

Postopanje grške vlade odstranjuje navidez vsako upanje, da bodo dobili zavezniki kakršnokoli dejansko pomoč od strani Grške ali da bi se jih v prvi vrsti upoštevalo. Grško armado pri Solunu se bo tukaj zelo zmanjšalo, da se da zaveznikom prostora. Obenem se namerava odpoklicati grške čete, ki so postavljene ob železnici, da se prepreči spopad med njimi ter nemškimi, avstrijskimi ali bulgarskimi četami, če bi slednje pri zasledovanju zaveznikov stopile na grška tla.

Tukaj se smatra za gotovo, da bodo stopile bulgarske čete na grška tla s tihim privoljenjem grške vlade.

Ta odločitev omogočuje stranska gibanja ter izvojevanje bojev na grških tleh.

V nekem drugem poročilu se glasi, da se izkreavajo zavezniške čete v Kavali in da se je prevedlo srbske čete iz Drača, Albanija, v Solun.

RUSKO-ROMUNSKA MEJA ZAPRTA.

V nekem poročilu na „Central News“ iz Aten se glasi, da je odredila ruska vlada popolno zaprtje romunsko-ruske meje.

POLOŽAJ NA SEVERNEM BOJIŠČU.

NE NASKOKE AVSTRIJCEV. — ITALJANI SKUŠAJO LE BREZPOMEMBNI MANJŠI SPOPADI.

Berlin, Nemčija, 14. dec. — V njih spopadov. V enem teh bojev nemškem uradnem poročilu glede dogodkov na ruski fronti se glasi da se vrše le majhni, brezpomembni boji.

S severnega vojnega pozorišča se poroča sledeče: „Armadska skupina Hindenburga: „Med našimi naprej potisnjenimi postojankami ter ruskimi poizvedovalnimi patruljami je prišlo do več mestih do brezpomembnih poročati ničesar novega.

BARON ZWIEDINEK PRI LANSINGU.

AVSTRIJI SE STAVI ROK ENEGA TEDNA, DA ODGOVORI NA POSLANICO VLADE ZDRUŽ. DRŽAV.

Washington, D. C., 14. dec. — Pred konferenco z Lansingom Avstrijski nadomeščujoči poslanik, baron Zwiedinek, je prišel danes v državni department ter se je kakih 40 minut posvetoval z državnim tajnikom Lansingom. Glasi se, da je informiral Lansinga Zwiedineka, da mora avstrijska vlada tekom enega tedna odgovoriti na ameriško poslanico glede potopa „Ancone“ ali ima pa pričakovati prekinjenja diplomatskih odnosov.

Krožilo je tudi poročilo, da je zahteval baron Zwiedinek svoje listine, katero poročilo pa je Lansing kategorično dementiral.

POTEK ŠESTE REDNE KONVENCIJE S. N. P. E.

(Nadaljevanje.)

Za tem stavi br. Geshell predlog, da se ima pripravljali odbor za združitev sestati 30 dni po zaključku splošnega glasovanja pri S. N. P. J. glede združitve, na priziv manjšine in izdelati predloge in kar je potrebno za izredno konvencijo. Podpirano in sprejeto.

Za tem prosi gosp. Konda, da če je kdo navzoč, ki je pisaril v Glasilu in govoril okoli, da je on (Konda) zadrževal združitev, dokazuje. Povdarja, da je prinesel v ta namen s seboj vso korespondenco, da bi se čitala in se prepričamo, kdo da je kriv, da se nismo združili, da pa se njegove želje ni vpoštevalo.

Za tem stavi br. Verderbar predlog, da se debato glede združitve zaključijo in pripravljali odbor odpušči. Podpirano in sprejeto.

Potem vpraša gosp. Mlađić, da se pove, kdo bo plačal stroške, ki jih ima sedaj pripravljali odbor, ko je prišel na našo konvencijo. Br. Verderbar odgovarja, da vsaka organizacija za svoje zastopnike, kot je bilo določeno.

Br. Sitter pojasnjuje, da je bilo zaključeno, da S. N. P. J. skupno s prizadetimi enotami in zvezami procentualno plača vse stroške.

Za tem se zahvaljuje gosp. Mlađić konvenciji za sprejem in zaslišanje in povdarja, da če tudi nismo mogli zaključiti združenja takoj, da smo vendar storili veliko k zblizanju, in upa da bomo v teku šest mesecev to delo dokončali in da bomo kot združeni bratje delovali za dobrobit slov. naroda.

Predsednik konvencije se zahvaljuje pripravljali odbornikom za njih trud in govore in jih odprosti od konvencije.

Potem pride čitanje pisma.

Preide se na izdelovanje pravil.

K točki 1., člen XIV. se predloži sledeča resolucija:

Sklenjeno na 6. redni konvenciji S. N. P. J. v Pittsburghu, Pa., da izhaja Glasilo S. N. P. J. vsak dan izveniški nedelje in postavnih praznikov pod imenom „Prosvet“, čim se prikladi 5.000 (pet tisoč) celoletnih naročnikov. Glasilo prejemajo naročniki, ki ga prostovoljno naroče, toda vsaka sredina (sreda) številka v tednu mora prinašati potrebne uradne stvari, tistoče se jednote in društev, in ta številka mora biti oblatna za člane (ice) S. N. P. J.

Glasilo izhaja od začetka na štirih straneh. Glavni upravni odbor lahko pozneje poveča list, ako bodo dopuščali dohodki, izvzeta je le vsaka sredina številka, ki mora izhajati takoj od začetka na osmih straneh. Pomožne moči v uredništvu in upravnistvu nastavlja in odstavlja ves glavni upravni odbor.

Glavni upravni odbor in upravništvo mora iti takoj po konvenciji na delo, da pripravijo vse potrebno za izdajanje dnevnika, uredništvo pa mora na delo najmanj en mesec poprej; glavni upravni odbor odloči, kdaj prične dnevnik izhajati. Celoletna naročnina znaša \$3.00 večšči \$1.00 za člane, ki ga že plačajo v upravni sklad, za naročnike v mestu, kjer list izhaja, pa \$4.50, za inozemstvo \$6.00.

Dalje je sklenjeno, da naj glavni upravni odbor takoj po konvenciji stopi v zvezo z Jugoslovansko Socialistično Zvezo glede skupne tiskarne za namenoma, da se prepreči konkurenca v tem oziru med dvema organizacijama. Odbor naj sodeluje pri načrtu za tiskarno, ki pa mora biti (načrt) v vseh ozirih na korist S. N. P. J. V slučaju, da ne bi skupni načrt odgovarjal koristim S. N. P. J., naj izdela upravni odbor lasten načrt ali skupno pogodbo za jednotno tiskarno. V vseh slučajih, to je skupen ali lasten načrt, pa mora biti sprejet po članstvu na splošnem glasovanju z nadpolovično večino oddanih glasov, preden se gradi ali kupi bodisi skupna ali lastna jednotna tiskarna.

Glede spremenitve Glasila v dnevnik in radi te resolucije se vname dolga in burna debata, ktere se udeležijo večina delegatov in odbornikov, ki pojasnjujejo, kako je zakon glede tega in kako bi bili stroški in dohodki, na kar je stavljen predlog, da se debata zaključijo in glasuje, ali hočemo dnevnik, ali tednik, ali mesečnik. Predlog sprejet.

Potem se glasuje. Za dnevnik je oddanih 107 glasov, za tednik 1 glas in za mesečnik 3 glasovi. Za tem se sprejme resolucija glede tiskarne in dnevnika brez ugovora. K 2. točki, člen XIV. se dodaja, da isto priobčuje imena in naslove delegatov in delegatkin in številke društev tri mesece pred konvencijo in sicer, enkrat vsaki mesec. Na koncu iste točke se dodaja: „Tvdike, od katerih se sprejema oglase, morajo jamčiti za resničnost oglosov.“

Sestra Hočevar prosi v imenu ženstva, da se uvede pri Glasilu tudi ženski oddelak, za izobrazbo in napredek slov. ženstva. Br. Zaverbar odgovarja, da se bo to gotovo zgodilo. Potem je stavljen predlog, da „Glasilo“ priobčuje tudi imenik društev po enkrat na mesec. Predlog sprejet.

Za točko 2., člen XV. se predlaga, da jednota nalaga svoje premoženje poleg bondov, tudi na poslasta (first mortgage).

Br. Vederbar pojasnjuje vzroke, radi katerih ni priporočljivo, ker bi bilo za jednoto preveč stnosti in stroškov in se predlaga, da ta točka ostane kot je bila čitana. Predlog sprejet.

Za točko 1., člen XVI. se predlaga, da se spremeni v toliko, da se postavi gl. tajnika pod \$25.000 in gl. blagajnika \$75.000. varšene. Stavljen je protipredlog namreč, da se točka sprejme, kot je bila čitana, ki je sprejeta.

Predsednik zaključijo sejo ob 12. uri popoldne.

Popoldanska seja dne 30. sept.

Predsednik odprosi sejo točno ob 2 uri popoldan. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov. Navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan, br. Radanovich, ki je odpotoval.

Čita se zapisnik 19. seje, ki se s popravki sprejme.

Za tem prosi del. Terčelj, da konvencija zasliši br. Srečnika, člana njegovega društva, ki ima pritožbo, ki bo pa kmalu rešena, kar se dovoli.

Zatem se dovoli vstop br. Srečniku, ki se pritožuje, da mu je bila odbita podpora za poškodovano roko. Zasliši se tudi pričo br. Brie, ki omenja, da mu je društvo odbilo podporo, ker je dobil poškodbo v pretepu.

Br. Terčelj pojasnjuje, da mu društvo ni nakazalo podpore zato, ker ni bilo jasnih dokazov. Kdo je zakrivil tepež? Po kratki debati je stavljen predlog, da se temu br. ne izplača podpore.

Protipredlog se glasi, da se izplača celo podpora. Stavljen je še posredovalni predlog, namreč, da se mu izplača le \$30., ki se utemelji s tem, da je br. Srečnik tudi sam nekoliko kriv svoje poškodbe. Posredovalni predlog sprejet.

Br. Srečnik je zadovoljen ter se je izrazil, da ne boode postopal sodnijskim potom. Prečita se po zdravno pismo od bratov Fr. Zimerman in Fr. Deželak, članov društva št. 209, Nokomis, Ill.

Preide se k pravilom za člane in krajevna društva. Stavljen je predlog, da se doda k točki 11., člen III., peti stavek, beseda od 1. do tri mesece. Protipredlog se glasi, da ostane točka, kot je bila čitana. Stavljen je še posredovalni predlog, namreč, da se sprejme, kot je in da se od suspendiranih članov ne pobira asesment.

Predlog, da točka ostane kot je, sprejet.

K točki 1., člen V. se predlaga, da se doda, da smejo pristopati zdravniki drugih narodnosti v jednoto. Stavljen je protipredlog, da ostane kot je, ki je sprejet.

K točki 2., člen V., je stavljen predlog, da se doda, da se lahko sprejme tudi član, ki se žele zavajevati samo za posmrtnino. Stavljen je protipredlog, da ostane točka kot je bila čitana. Protipredlog sprejet.

K točki 3., člen V. se predlaga, da se upošteva tudi zaprisežena izjava. Po kratki debati je stavljen protipredlog, da ostane, kot je, ki je sprejet.

K točki 1., člen V. se predlaga, da se glasi namesto nadpolovično, z dvotretjinsko večino. Sprejeto. K VI. členu se predlaga, da se uvede tudi bolniška podpora za ženske po \$4.00 na teden. Stavljen je protipredlog, da ostane po starem, ki je sprejet.

K točki 1., člen VII. se predlaga, da se plačuje v upravni

sklad samo po 10 c. Stavljen je protipredlog, namreč, da ostane, kot je čitano. Stavljen je še posredovalni predlog, namreč, da se ne poviša asesmenta za več kot 5c za upravni sklad in 2c za onemogle.

Zaključijo se da se glasuje za vsak sklad posebej.

Za tem je stavljen predlog, da se v rezervni sklad plačuje 5c. Sprejeto.

K točki 3., člen IX. se predlaga, da se črtajo besede stavkokazi ali deputiji. Stavljen je protipredlog, da ostane točka kot je pisana, ki se sprejme.

K točki 4., člen IX. se nadomesti beseda: polovica, z dve tretjini.

Pri točki 1., člen X. se črta prva beseda „dober“.

Pri točki 4. člen X. se v 6. vrsti nadomesti beseda: kakor, z besedo: razen.

Predlaga se, da mora vsak član plačati asesment do 20. v meseca. Stavljen je protipredlog, da ostane po starem, ki je sprejet.

V točki 1., člen XI., se spremeni stavek, in se glasi, da se smejo ustanovljati društva iz novih in starih članov.

K točki 12., člen XI. se predlaga, da se da ustanoviteljem novih društev 10 proc. od prvega asesmenta, kot nagrada.

Stavljen je protipredlog, da se plača 20 proc. Stavljen je še posredovalni predlog, da se da nekak znak v vrednosti \$5.00, ne pa nagrade v denarju. Posredovalni predlog sprejet.

Br. predsednik zaključijo sejo ob 7.30 uri zvečer.

Večerna seja dne 30. septembra.

Br. predsednik odprosi sejo ob 7.30 uri zvečer. Čita se imena odbornikov in delegatov. Potem se nadaljuje s pravili.

Stavljen je predlog, da se doda k opombi člen XI., da glede sprejema samostojnih društev in posameznih društev drugih jednot, ima gl. odbor polnomoč, da ukrepa v takih slučajih. Sprejeto.

Pri točki 4. člen XII. se nadomesti beseda hudobnim, s škodljivim namenom. Pri točki 4., člen 1., (Splošna Pravila) se dodaja v predzadnjo vrsto beseda društveni.

Pri točki 2., člen 1., se prva beseda v rezervni, nadomesti z upravni in h koncu stavka doda: v rezervni sklad.

Točka 2., člen VII. (Bolniška podpora) se glasi: Kadar zbolji član, se mora javiti tajniku svojega društva pisмено ali ustmeno, in zdravniku. Tajniku mora poročati kako bolezen ima, oziroma kje in kaj ga (njo) boli in zahtevati bolniško nakaznico. Taj, društvo mora takoj, po sprejemu naznanila poslati nakaznico in določiti bolniške obiskovalce, da najmanj vsak drugi dan obiščejo bolnika, dokler traja bolezen.

K členu IX., točka 7., dodaja: Splošno poznane alkoholike se ne sprejme v jednoto.

Pri členu VIII. se razume, da mora vsak kandidat biti preiskan po jednotnem zdravniku. Za bolnezen sme imeti zdravnika, ki ga član sam hoče; le v sumljivih slučajih ga mora preiskati jednotni zdravnik.

Pri točki 1. člen IX. je stavljen predlog, da se plača za operacije, od ktere je odvisno bolnikovo življenje, svota \$75.

Stavljen je protipredlog, z dodatkom in sicer: jednota plača \$50 za operacije, od katerih je odvisno življenje, oziroma so potrebno za ohranitev življenja in to po nasvetu zdravnika in mora biti bolnik član jednote najmanj eno leto. Protipredlog z dodatkom sprejet.

Pri točki 3., člen XI. se dodaja: ako bolniški obiskovalci ne obiskuje bolnike po predpisu, se ga kaznuje s enim mesecem suspenzije.

Glede točke 5., člen XIX. se predlaga, da se črta beseda stavkokazi, ker je to po mnenju predlagatelja protizakonito. Vname se je, v koliko je to zakonito, nakar je stavljen protipredlog, namreč, o tem daljša debata in se pojasnjuje da ostane točka, kot je bila čitana. Protipredlog sprejet.

K členu XVII. se predlaga, da se doda točka 7 in sicer, da se pasivne člane smatra samo za dobo 2 let.

Stavljen je protipredlog, da se smatra člane pasivnim za dobo treh let.

Predlog sprejet.

Pri točki 1., člen XXIII. se predlaga, da se glasi, da jednota da 8. ur jutraj. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov. Navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan.

Čita se zapisnik 20. seje, ki se s popravki sprejme.

Dopoldanska seja dne 1. oktobra.

Predsednik odprosi sejo točno ob 8. ur jutraj. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov. Navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan.

Čita se zapisnik 20. seje, ki se s popravki sprejme.

Za tem se čita zapisnik 21. seje

Stavljen predlog, da se zapisnik s popravki sprejme. Sprejeto.

Za tem poroča sestra Wegel, da je dobila obvestilo, da ji je soproj nevarno bolan in prosi, da se ji dovoli odpotovati z njo enemu delegatu za spremstvo.

Predlaga se, da se ji dovoli, kar je sprejeto.

Preide se na izdelovanje pravil. Pri točki 23., člen VII. se črtajo besede: ki izvirajo iz, in nadomesti z besedami ob času.

Pri točki 26., člen VII. se predlaga, da se spremeni tako, da članicam pri nerednem porodu teče podpora še le po 45 dnevih. Stavljen je protipredlog, da se v takem slučaju podpora plača še le po preteku treh mesecev. Vname se kratka debata, nakar je stavljen posredovalni predlog, namreč, da ostane, kot je točka bila čitana, ki je sprejet.

Pri točki 27. člen VII., se dodaja v zadnjem stavku beseda: dvomljivcem, in se stavek glasi: Če zbolji mož kot član jednote v času porodice žene za nevidne in dvomljive notranje bolezni, ni deležen podpore.

Pri točki 30., člen VII. se črta svota \$719.00 in nadomesti z \$819.00.

Pri točki 33. člen VII se vname daljša debata. Stavljen je predlog da se sprejme kot je čitana. Protipredlog se glasi, da sme bolnik, ki ima dovoljeno iti na sprehod, iti na sprehod le od 8-12 ure zjutraj in 2-8 popoldan.

Predlog, da ostane kot je bilo čitano, sprejet.

Pri točki 35. člen VII., je stavljen predlog, da se onim članom, ki si sami kuhajo (bečlarjem) ne plača nobene podpore. Stavljen je protipredlog, da točka ostane, kot je bila čitana. Protipredlog sprejet.

Pri točki 50., člen VII. je stavljen predlog, da se bolniški sklad ne deli, pač pa plačujejo člani v skupen sklad proporcionalno, za koliko so zavarovani, če nastane primanjkljaj v bolniškem skladu.

Stavljen je protipredlog, da točka ostane kot je.

Predlog sprejet s 65 proti 48 glasom.

Po tem se glasuje, da se črta stavek, ki se glasi: Primanjkljaj v bolniških skladih plačajo člani tistega razreda v katerem je primanjkljaj, kar je sprejeto.

(Točka 8., člen 1. Splošna Pravila.)

K točki 49. se dodaja: Če kateri član umre, se izplača zadnja bolniška podpora le s sporazumom gl. upravnega odbora in dotičnega krajevnega društva.

K členu IX., točka 7., dodaja: Splošno poznane alkoholike se ne sprejme v jednoto.

Pri členu VIII. se razume, da mora vsak kandidat biti preiskan po jednotnem zdravniku. Za bolnezen sme imeti zdravnika, ki ga član sam hoče; le v sumljivih slučajih ga mora preiskati jednotni zdravnik.

Pri točki 1. člen IX. je stavljen predlog, da se plača za operacije, od ktere je odvisno bolnikovo življenje, svota \$75.

Stavljen je protipredlog, z dodatkom in sicer: jednota plača \$50 za operacije, od katerih je odvisno življenje, oziroma so potrebno za ohranitev življenja in to po nasvetu zdravnika in mora biti bolnik član jednote najmanj eno leto. Protipredlog z dodatkom sprejet.

Pri točki 3., člen XI. se dodaja: ako bolniški obiskovalci ne obiskuje bolnike po predpisu, se ga kaznuje s enim mesecem suspenzije.

Glede točke 5., člen XIX. se predlaga, da se črta beseda stavkokazi, ker je to po mnenju predlagatelja protizakonito. Vname se je, v koliko je to zakonito, nakar je stavljen protipredlog, namreč, o tem daljša debata in se pojasnjuje da ostane točka, kot je bila čitana. Protipredlog sprejet.

K členu XVII. se predlaga, da se doda točka 7 in sicer, da se pasivne člane smatra samo za dobo 2 let.

Stavljen je protipredlog, da se smatra člane pasivnim za dobo treh let.

Predlog sprejet.

Pri točki 1., člen XXIII. se predlaga, da se glasi, da jednota da 8. ur jutraj. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov. Navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan.

Čita se zapisnik 20. seje, ki se s popravki sprejme.

Dopoldanska seja dne 1. oktobra.

Predsednik odprosi sejo točno ob 8. ur jutraj. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov. Navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan.

Čita se zapisnik 20. seje, ki se s popravki sprejme.

Za tem se čita zapisnik 21. seje

Moja osebna poslanca nade.

Želim, da me pozna vsaki mož in vsaka žena v tej deželi, katera trpi na bolezni. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz kaj sem stotil v srečlosti in kaj delam sedaj. Moja alica vam lahko sprčiše, da sem oivel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji laje so danes snežobeli po dolgi leti študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem prešil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkorjenjene bolezni, ki se tako teško zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna žena zaupa svoje teškoče in tajnosti vsakemu bem dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte mojo poslanca nade.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu tehkih bolezni kakor so slabost, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledviah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite že danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki jih nih moral znati vsak moški in vsaka žena; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi došli nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in izdelki boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljate denarja—pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kazipot k zdravju**, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

Dr. J. RUSSELL PRICE CO.,
S. 1102, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.,
Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštino prosto.

Ime in priimek _____
Stevo in ulica ali Box _____
Mesto _____ Država _____

daljšati za tri mesece. Protipredlog sprejet, da ostane po starem.

Za tem je stavljen predlog, da se od tistih članov, ki imajo potne liste, ne pobira asesmenta za bolniški sklad.

Stavljen je protipredlog, da člani s potnimi listi plačujejo v vse sklade. Protipredlog sprejet s 65 proti 43 glasom.

Pri točki 1. člen IX. v četrti vrsti se doda besede 4 prste do dlan.

Predsednik zaključijo sejo ob 12 uri popoldan.

Popoldanska seja dne 1. oktobra.

Predsednik odprosi sejo točno ob 2 uri popoldne. Čita se imena gl. odbornikov in delegatov, navzoči vsi razen br. Miklaučiča, kateri je bolan, br. Bogner in sestra Wegel, ki sta odpotovala radi bolezni.

i čta se zapisnik 22. seje, in sprejme s popravki.

Za tem prosi br. Sturm, Zornik in Trbovec, da se jih oprosti od konvencije, ker morajo iti na sodnijo radi državljskih papirjev. Stavljen predlog, da se jim dovoli. Sprejeto.

Za tem poroča br. gl. tajnik, da je zaprisežen pregledovalec knjig gotov z delom in pripravljen poročati o rezultatu. Zaključijo se, da se ga pozove v dvorano, na kar isti na kratko poroča, da je vse račune od 31. avgusta 1912 pa do 31. avgusta 1915 preiskal in primerjal z nakaznicami in poročili in da se isti pravilno vjemajo in je bilo knjigovodstvo v lepem redu. Br. Verderbar čita še pismente poročilo zapriseženega pregledovalca.

Po prečitanih poročila zapriseženega pregledovalca je stavljen predlog, da se isto vzame na znanje in glavnemu odboru izreče zapuopico, kar se zgodi.

Za tem je stavljen predlog, da se poročilo pregledovalca priobči v zapisniku in Glasilu v angleškem in slovenskem jeziku. Sprejeto.

Za tem se preide na izdelovanje pravil.

Pri točki 2., člen XXI. se dodaja, da se prvi stavek glasi: Oporoko lahko spremeni vsak član v smislu pravil pred tajnikom društva kot pričo in pošlje staro polico gl. tajniku, v kateri navede, komu zapuše posmrtnino.

Pri 5. točki, člen XXIII. se spremeni stavek in se ima glasi: Piše se lahko gl. tajniku v slovenskem in hrvaškem in tudi v angleškem jeziku.

Predlaga se, da se pri točki 8., člen XXIII. doda da se morajo razpisati ponudbe za vse potrebščine, ki presegajo svoto \$50.00 ter se objavljajo stroške v Glasilu.

Nadalje se predlaga, da morajo ponudbe presežati svoto \$100.00. Prvi predlog sprejet.

Predlaga se, da se plače uradnikov, ki so določene na konvencijah, navede tudi v pravilih. Stavljen je protipredlog, da se uve-

dejo plače samo v zapisnik.

Predlog sprejet.

Za tem je stavljen predlog, da se tiska pravila tudi v hrvaškem jeziku. Stavljen je protipredlog, da se tiskajo samo v slovenskem in angleškem jeziku, ki je sprejet.

Stavljen je predlog, da jednota plačuje poštino za pošiljanje asesmenta. Stavljen je protipredlog, da plačuje društvo samo, ki je sprejet.

Predloženo je, da jednota izdaja stenski koledar tudi v bodoče, ktereга nabavi gl. odbor. Sprejeto.

Za tem se predlaga, da jednota nabavi nove knjige za vsa društva. Stavljen je protipredlog, da se ne nabavi novih knjig, dokler se ne proda stara zaloga. Stavljen je še posredovalni predlog, da se nabavi knjige, ko se zglesi dovoljno število društev za iste, v čem ima gl. tajnik odločiti.

NAŠE TEKME ZA KRASNA DARILA SO SE UDELEŽILI DOSLEDJE SLEDEČI NAROČNIKI IN NAROČNICE „SLOVENSKEGA NARODA“.

Frank Peternel je pridobil naročnikov za	236 dobitkov
Luka Guzelj je pridobil naročnikov za	212 dobitkov
Ivan Fojkar je pridobil naročnikov za	198 dobitkov
Josip Grohar je pridobil naročnikov za	182 dobitkov
Anton Kelbel je pridobil naročnikov za	180 dobitkov
Simon Debelak je pridobil naročnikov za	176 dobitkov
John Adamich je pridobil naročnikov za	174 dobitkov
John Recher je pridobil naročnikov za	124 dobitkov
Martin Krajnik je pridobil naročnikov za	102 dobitkov
John Vrtovec je pridobil naročnikov za	78 dobitkov
Blaž Okoren je pridobil naročnikov za	72 dobitkov
Matija Repuš je pridobil naročnikov za	44 dobitkov
Lucija Ribnikar je pridobila naročnikov za	40 dobitkov
Peter Zanočar je pridobil naročnikov za	36 dobitkov
Antov Udočič je pridobil naročnikov za	28 dobitkov
Matija Leskovec je pridobil naročnikov za	8 dobitkov

Frank Peternel, Box 465, Leander, Col. je dobil največ naročnikov in dobi prvo nagrado.

Luka Guzelj, 45 Union St., Van Decar, Mich. je drugi v pridobitvi naročnikov in dobi drugo nagrado.

Ivan Fojkar, Box 34, Mackinaw, Ill. je tretji v pridobitvi naročnikov in dobi tretjo nagrado.

Uprava „Slov. Naroda“.

ANALFABETSTVO V ITALIJI.

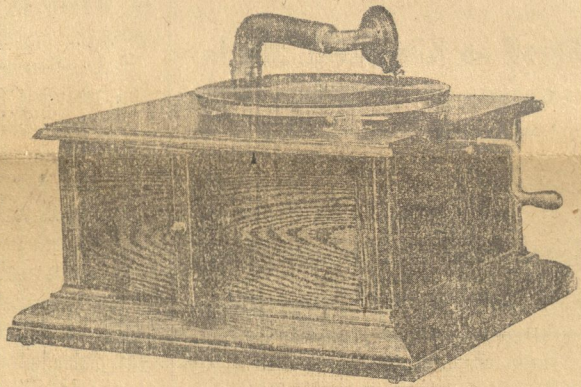
Ljudske štetje, ki se je vršilo v Italiji v letu 1911. je izkazalo 29.459.687 oseb ki so prekoračile šesto leto svojega življenja. Od teh jih je izjavilo 18.322.320, da znajo pisati in čitati, dočim jih je 11.050.454 to vprašanje zanikalo, a ostali sploh niso dali nikakega odgovora. Če te številke preračunamo v odstotke, vidimo, da od 100 oseb nad 6 let ima le 63 elementarno izobrazbo, a še ta je pri večini skrčena na najnižje meje.

V resnici je med 63 „pismenih“ ljudi tudi takih, ki niso dospeli preko poznavanja par črk. Pri tem pa treba upoštevati, da to povprečno število ne velja enakomerno za različne dele prebivalstva. To je razvidno iz sledečih odstotkov analfabetov v posameznih provinciah: Piemont 11, Ligurija 17, Lombardija 13, Benetke 25, Emilia 22, Toskana 37, Marche 51, Umbria 49, Abruzzi 58, Campania 54, Apulija 59, Basilicata, 65, Kalabrija 70, Sicilija 58, Sardinija 58.

SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE.

FONOGRAF VREDEN \$25.—.

brez roga, najmodernejši zadnji model, velik 16x16x8 palcev, izdelan iz najboljšega hrastovega lesa, ukusno politiran s fino ponikljanimi kovinastimi deli. Igra vse Columbia in Victor plošče. Daje čist in močan glas, kateri se lahko po poljubni hitrosti uravnava. Navija se lahko med sviranjem.

Znajo nam je, da naš narod rad posluša lepo glasbo. Da pa ne pade v krepelje raznim sleparijam, katere so se v zadnjem času pri nabavljanju fonografov dogajale, mu s tem nudimo priliko, da si lahko brezskrbno nabavi dober glasbeni stroj.

Pogoj je sledeč: Vsak naš naročnik, kateri ponovi svojo naročnino, ali nam pošlje novega celoletnega naročnika v znesku \$1.— in priloži še za fonograf \$10.—, prejme ga bo z obratna pošto. Za fonograf jamčimo. Komur bi ne ugaljal, naj ga vrne na naše stroške, in povrnil mu bomo plačanih \$10.—.

Za dobavo teh fonografov, katerih vsak je vreden najmanj \$25.— in ga izpod te cene ne morete nikjer kupiti, smo sklenili pogodbo z dotično izdelovalnico fonografov in je gori imenovana cena izključno samo za naše naročnike tako nizka.

Na zahtevanje pošljemo tudi imenik plošč s slovenskimi napevi. Kdor želi preživeti veselo urico ob poslušanju krasne godbe in domače pesmi v dolgih jesenskih in zimskih večerih, naj se posluži te nadvse ugodne prilike.

Uprava.

SLOVENSKE PESMI:

SLOVENSKA KMEČKA GODBA, 10-Inch 75c. (Canada \$1.00).
E 6058 Domžalski, Valček.
Marzolin.
E 6059 Mazurka Ljubica.
Kmečki tramljan.
E 6060 Planinski, Valček.
Ribenska, Polka.
ŽANE IZ LJUBLJANE.
10-Inch 75c. (Canada \$1.00).
E 6062 Masne pripovedke, 1.
Masne pripovedke, 2.
E 1826 Nov stajerski ples.
Stajerska polka.
E 1827 Stajerski kmetijski ples z vris-kanjem, 1. del.
Stajerski kmetijski ples z vris-kanjem, 2. del.
E 1828 Kmečka 2 del. ländler.
Kmečka 2 del. ländler.
E 1829 Koračnica grenadirjev. Igra newyorská vojaška godba.
Zoročna mazurka.
KVARTET PEVECEV „GLASBENE MATICE“, LJUBLJANA.
10-Inch 75c. (Canada \$1.00).
E 6063 Domače veselje (narodna).
Fantovski nabor (narodna).
E 6064 O ja, zmiraj vesol, vesel (nar.)
a) Bog je vstvaril zemljo, (narodna).
b) Tam za goro skrjančji pojo, (narodna).
E 6065 Na planincih, narodna.
Krogospev: a) En hribček; b) Kranjski fantje.
E 6066 Soplek narodnih, 1.
Soplek narodnih, 2.
E 6067 Dva nesrečna Italijana, narod.
Oj ta soldaški boben, narodna.
E 6136 Ne bom se možila. Slovenska kmečka godba, Ljubljana.
Glihengra na semnju. Komični prizor. Kvartet slovenskih pevcev.
E 6137 Sijaj, sijaj solnce. Kvartet slovenskih pevcev.
E 6138 Sijaj, sijaj solnce. Kvartet slovenskih pevcev.

dovik Bajde, z spremljeval-njem glasovirja, Ljubljana.
RUDOLF TROŠT, OPERNI PEVEC (BARITON), LJUBLJANA-NEW YORK, Z ORKESTROM.
12-Inch \$1.25. (Canada \$1.50).
E 5064 Mornar Nezvesta, Bodi zdrava. (Vihar).
Na tujih tleh. — (Nedved).
E 1870 Dekliška tožba — Slovenka. (Volari).
Da ne smem. (Vihar).
E 1873 Kaži mi, kaži. — Cvati, Cvati ružice. Vihar. Z glasovirjem.
O zakaj si se mi vdala. (Vihar).
S spremljevalcem orkestra.
E 1871 Oj rožmarin, oj rožmarin. — (Volari).
Strune, milo se glasilo. (Jenko).
E 1872 Pogled v nedolžno oko. Nedved. Ružice. (Vihar).
KARAKTERISTIČNI DEL: PROIZ-VAJANJE GOSPEL DELA: P. D. LJUBLJANSKI GIRARDI.
10-Inch 75c. (Canada \$1.00).
E 1826 Kršten Boter.
Rajnsko ženitvanjsku pismo!
E 1827 Kohn na Balkanu.
Cirkus „Zawatta“ (z godbo).
E 1828 Naše banke!
Oj Prešern, kje je poezija tvoja-ga časa!
E 6121 Kako je Jerala „frajtar“ postal. Na shodu ljubljanskih.
MEZZO-SOPRAN, POJE GOSPA MILKA SCHNEIDOVA.
10-Inch 65c. (Canada 85c).
E 1609 Držimo skupaj. Polka hitra.
Sezidal sem si vinski hram.
E 1630 Polka na poskok.
Tiček in Tičica. Narodni napev.
E 1631 Veseljaška polka.
Natočimo v čase svoje.
E 1632 Avstrijski ples.
Povsod me pozna. E 1633 Klarinet duet.
Oj, alajna vinska kaplja!

DOGODKI V RUSIJI.

Prekinjenje brzojavnega pro-meta kaže, da se vrše v Rusiji nemiri.

Berlin, Nemčija, 15. dec. — Že več dni obstoječe prekinjenje br-zojavne zveze med Rusijo in Šved-sko še danes ni nehalo. Poročeval-na agencija izjavlja, da je pripri-sotni to nemir, ki so se poja-vili v državi. Iz ruskih listov se kaj malo izve o vzrokih, ki so do-vedli do odgojenja ruske Dume. Glasi se, da je hotel car omejiti diskusijo na državni proračun, ki pa še ni dogovorjen.

Premorska agencija pravi, da je iz pisave nekaterih listov raz-vidno, da je hotel car preprečiti diskusijo glede reform, ki je za-vzemala v zadnji Dumi velik del razprav.

Stockholmski poročevalci „Fr.-furter Zeitung“ izjavlja z vsa go-tovostjo, da so dovedli resni ne-miri v notranjosti Rusije do pre-kinjenja brzojavnice zveze med Ru-sijo in inozemstvom.

ZA MIROVNI KONGRES.

Senator Lane je vložil v sena-tu mirovno resolucijo Meyer Londona.

Washington, D. C., 15. dec. — V zveznem senatu je vložil sena-tor Lane iz Oregona prvo resolu-cijo kakega socialističnega po-slancu.

Gre se za resolucijo, katero je takoj na prvi dan zasedanja po-slanske zbornice vložil socialisti-čni član Meyer London in v kate-ri se pozivlja predsednika Wils-ona, naj skliče kongres nevtralnih narodov, ki bi naj predložil vojsk-ujočim se narodom v Evropi mi-rovne predloge. Resolucija, kate-ro je vložil Lane v senatu, ima isto besedilo kot ona, katero je vložil Meyer London v poslanski zbor-nici.

Resolucija je bila vročena ko-miteju za zunanje zadeve ter je njena nadaljna usoda odvisna le od tega, če se bo od strani prebi-valstva izjavljalo zadosten pritisk, da ostane zanimanje zakonodajal-cev živo. Kongresnik London pro-si vsakega prijatelja mira, da de-luje po svojih močeh za to, da bo akcija v resnici uspeša.

Senator Lane je napreden de-mokrat. Nekoli je bil župan v Port-land ter se je kot tak in tudi po-

ZAKAJ NAJ NAŠI ROJAKI VLAGAJO SVOJE DENARNE PRIHRANKE V PRVO-DRUGO NARODNO BANKO V PITTSBURGU, PA. IN ZAKAJ NAJ POSILJAJO SVOJ DENAR POTOM NJE V STARO DOMOVINO.

KER je ta banka Narodna banka.

KER je kot Narodna banka pod nadzorom vlade Zdru-ženih držav ter je redno pregledovana po vladnih urad-nikih.

KER mora petkrat na leto poročati o svojem poslovanju v Washington.

KER ima pravico izdajati papirnat denar ter v jamstvo de-pozirati vlagi vrednostne papirje.

KER je ta banka članica novega Zveznega Rezervnega Ban-kega Sistema ter je ena izmed velike skupine Bank, ki vzajemno jamčijo druga za drugo in njihove vlagatelje.

KER so pri Narodnih bankah tudi delničarji, t. j. ljudje, ki so lastniki banke, odgovorni ne samo za vsoto svojih deležev, ampak za dvakrat tolikšen znesek.

KER posluje ta banka že 63 let, a ni še nikdo izgubil le ko-líka denarja pri njej.

KER ima veliko glavnico in velik rezervni fond, preko \$5.000.000.

KER plačuje obresti na vložke ter izplačuje prihranke na za-htevo in brez odloga.

KER lahko vsakdo piše tej banki v slovenskem jeziku, in to pisno se bo razumelo ter odgovorilo nanj v istem jeziku, ta banka posluje z največjimi bankami v Evropi ter jamči, da bo denar, ki ga odpošljete potom nje v staro domovino, tamkaj izplačan, ali v slučaju, če se to ne more zgoditi radi sedanje vojne, se ga vam vrne.

KER zastopa izrečno vse velike parobrodne družbe ter je pri-pravljena vam stati ob strani s svojim nasvetom v slu-čaju, da nameravate dovesti svojo družino semkaj.

KER vam ni treba iti osebno na to banko, kadar hočete po-slati svoj denar, ali kadar ga hočete vložiti na obresti, nego.

KER lahko poslujete s to veliko banko pisnim potom tak-isto kakor človek, ki živi v velikem mestu.

Tisočerm rojakom, katerim je količak na njiho-vih prihrankih, moremo edinole priporočati, da poslu-jeje v svojih denarnih zadevah s to močno banko.

znej v senatu večkrat zavzemal za radikalne odredbe.

Kongresnik London je izjavljal, da je sicer edini socialist v poslanski zbornici, da pa se ne čuti osamelega.

AZILNA PRAVICA.

Naselniške oblasti so se odlo-čile za morilca gališkega gubernerja.

Washington, D. C., 15. dec. — Malorus Miroslav Sičinsky, ki je umoril leta 1908 gališkega cesar-skega namestnika, grofa Potocki-ja, je bil danes pripušen od na-selniških oblasti ter sme vsled te-ga po vsej pravici ostati v Zdru-ženih državah. Naselniška oblast je odločila, da je bil prestopek Sičinsky-ja političnega značaja.

Sičinsky je ustrlel cesarskega namestnika tekot privatne avdi-ence. Bil je obsojen na dvajset let ječe, a se mu je posrečilo po-begniti, nakar je pribežal v Zdru-žene države. Ko je prišel v to de-želo, ni imel nikakih sitnosti, ker se ga ni spoznalo. Pred kratkim pa se je prostovoljno javil nasel-niškim oblastim na Ellis Islandu s prošnjo, naj se odloči o njego-vem slučaju, ker namerava postati državljan Združenih držav.

PRIJETA KITAJCA.

Pod obdolžbo, da sta imela v Mott St. v New Yorku opijsko beznico, sta bila včeraj aretirana dva Kitajca. Oba se je stavilo pod varščino po \$1000.

ZASLEDOVANJE - FIASKO

Zasledovanje avstrijskega ge-neralnega konzula Nuberja počiva. — Najprej zadeva „Ancone“.

Washington, D. C., 15. dec. — Vlada ne namerava začasno (!) podvzeti nobenega nadaljnjega ko-raka v zadevi avstrijskega nado-mestujočega poslanika Zwiedine-ka in avstrijskega generalnega konzula v New Yorku, Nuberja in sicer toliko časa, da je rešena zadeva parnika „Ancone“, ki tvori sedaj važno sporno točko med avstrijsko vlado in Združenih dr-žav.

To izjavo so podali državni u-radniki po seji kabineta ko se jih

je vprašalo, kaj namerava storiti vlada proti obema uradnikom, katere se dolži, da sta kršila nev-tralnost Združenih držav.

V kabineti seji se je razprav-ljalo o protestni noti, katero se namerava poslati Franciji. Dvi-gnilo se bo pritožbo proti fran-coskim bojnim ladijam, ki so vze-le Nemce in Avstrijce s ameriških parnikov, ki so se nahajali na po-ti v Porto Rico.

PREOBLOŽENE Z ŽITOM.

Baltimore, O., 15. dec. — Bal-timore & Ohio železnica je prisi-ljena od jutri naprej odkloniti prevoz žita, katero se namerava izvesti preko Baltimore v ino-zemstvo in sicer reditega, ker je to pristanišče prenapolnjeno z ži-tom, ki čaka na prevoz v Evropo.

Sedaj stoji v Baltimore 4000 va-gonov žita, katero se ne more raz-ložiti, ker ni nobenega prostora za sprejem žita. Žitna skladišča železnice v Baltimore, v katerih se prostora za 2.500.000 luštev, so prenapolnjena z žitom, ki je na-menjeno za izvoz.

GOVOR NEMŠKEGA DR-ŽAVNEGA KANCELARJA

Berlin, Nemčija, 15. dec. — Go-vor državnega kancelarja ob pri-liki otvoritve nemškega državne-ga zbora se živahno komentira po celi državi. Časopisje in javnost sta si edina v tem, da se hoče Nem-čija boriti še naprej, dokler si ne bodo zavezniški sami začeli miru.

„Lokalanzeiger“ pravi, da ni nobene druge poti. Nemški narod je trdno odločen, da si ne pusti iz-trgati sadov zmage, katero se je priborilo s toliko dragoceno krv-jo. V tem oziru so govorili nemški socialisti prav tako odločno kot zastopniki meščanskih strank.

Nemški narod bo blagoslovil le oni mir, ki bo dal jamstvo proti bodočim nemirum. V tem sta si vlada in narod edina in to ve se-daj celi svet.

List pravi, da ne bodo sovražni-ki Nemčije niti na Zapadu, niti na Istoku obdržali vpadnih vrat v Nemčijo, skozi katere so prej la-hko vsaki čas prišli v Nemčijo.

Državni zbor bo sledil vladi, če bo smatrala slednja za potrebno raz-sirjenje nemškega ozemlja v var-stvo nemških vojaških, političnih in ekonomskih interesov.

POTOP PARNIKA „ORTERIC“.

London, Anglija, 15. dec. — Lloyds potrjuje danes poročilo glede potopa angleškega parnika „Orteric“. Dva Kitajca, ki sta pripadala posadki, sta našla smrt, dočim so bili trije drugi ranjeni.

Ostala posadka se je rešila.

Parnik „Orteric“ je vseboval 635 ton ter je bil zgrajen leta 1911. Zadnje poročilo glede par-nika je prišlo, ko je slednji od-plul dne 16. novembra iz Rio de Janeiro.

PROSTI AMERIŠKI TOVORI.

Washington, D. C., 15. dec. — Vsled odredbe angleške vlade se bo polagoma oprostilo blago nemškega in avstrijskega izvora, ka-terost se je zadržalo v nevtralnih pristaniščih in ki je bilo kuplje-no do marca 1915 od Amerikan-cev.

Vsaki dan se izpusti 8 do 12 ta-kih tovorov in uradniki državne-ga departamenta upajo, da se bo tekom enega meseca oprostilo vse te tovore.

VELIKANSKI VIHARJI.

Učinki viharjev in snežnih za-metov, ki so divjali zadnje dni v iztočnih državah, so se pokazali šele sedaj. Posebno občutno so bi-li prizadeti potniki New York, New Haven & Hartford železnice, kar pa je bilo bolj krivda železniške uprave kot pa snežnih zame-tov. Potem ko je bilo že znano, da so vse železnice in da ne more noben vlak naprej, se je kljub te-

mu pustilo potnike v vlake, ki so prevozili nato v dvanaestih urah pot, katero navadno prevozijo v eni uri.

Iz različnih delov se poroča tu-di o smrtnih slučajih. V bližini Poughkeepsie, v dolini reke Hud-son, so izgubili trije možki življe-nje, dočim se dva druga še pogre-ša. V Hudson dolini je bilo nada-lje blokiranih 25 vlakov New York Central in West Shore želez-nice. Na tračnicah so stali po cele ure ter niso mogli nikamor na-prej.

Sodniki v New Yorku so skle-nili, da ne bodo ugodili nobeni za-htevi, da se postavi na cesto dru-žine, ki ne morejo plačati stana-rine in sicer toliko časa, dokler se vremenske razmere ne izboljša-jo. Neki sodnik je izjavil, da raj-še izgubi svoje mesto kot bi dovo-lil, da bi otroci prezebali v snegu in mrazu na cestah.

NEMŠKI PRESTOLO-NASLEDNIK.

Amsterdam, Holandsko, 15. dec. — Almanah iz Gothe, v katerem so zaznamovane in popisane vs-plemiške družine v Evropi, je iz-šel in sicer kot običajno, v fran-coskem jeziku. V predgovoru se glasi, da je težko dobiti zaneslji-va data. Da je temu v resnici ta-ko, je razvidno iz tega, da nosi v tem almanahu nemški prestolo-naslednik še vedno naslov polkov-nika v nekem polku angleških hu-sarjev.

MOČ TURŠKE ARMADE.

London, Anglija, 15. dec. — Na-neko vprašanje je izjavil v po-slanski zbornici Harold J. Ten-nant, parlamentarni vojni potov-nik, da ima na podlagi gotovih kalkulacij Turčija v vojni nekako 650.000 mož. Pod gotovimi pogoji se more to silo zvišati na 1.000.000 mož.

KOMUR JE TREBA KAKRŠNEGAKOLI SVETA, NAJ SE OBRNE NA NAS.

Dandanes ni javnega urada tukaj, na katerega bi se mogli Slovenci, naši rojaki, obrniti z zaupanjem ter tam iskati sveta in zaščite. Zato padejo naši ljudje večkrat kakšnim zakotnim mazačem v roke, in ti jih derejo, da se jim lupi koža.

Temu zlu se je prišlo sedaj vokom, in vsakdo se more obr-niti na nas ter se tako izogniti tem ljudskim krvosomom.

Kakršnegakoli sveta je treba našemu človeku, ga mu dajo naši nalašč za to najeti odvorniki v starem kraju, ali tukrajski, ameriški.

Vsako se more obrniti na nas glede:

Pooblastil, zadolžnic, kupnih in prodajnih pogodb, izbri-sov, oporok itd. Nadalje glede vknjižb, užitekarskih in lastninskih pravie. Dalje glede vojaških prošelj, prošelj za polnoletnost in za ženitveno dovoljenje, glede krstnih, poro-čnih in smrtnih listov in tudi glede izterjanja zaslužba v Ame-riki in starem kraju.

Tudi če ima kdo v tej deželi kakšne sitnosti, ali kakršno-koli sporno zadevo, naj se obrne na nas ter nas vpraša za svet.

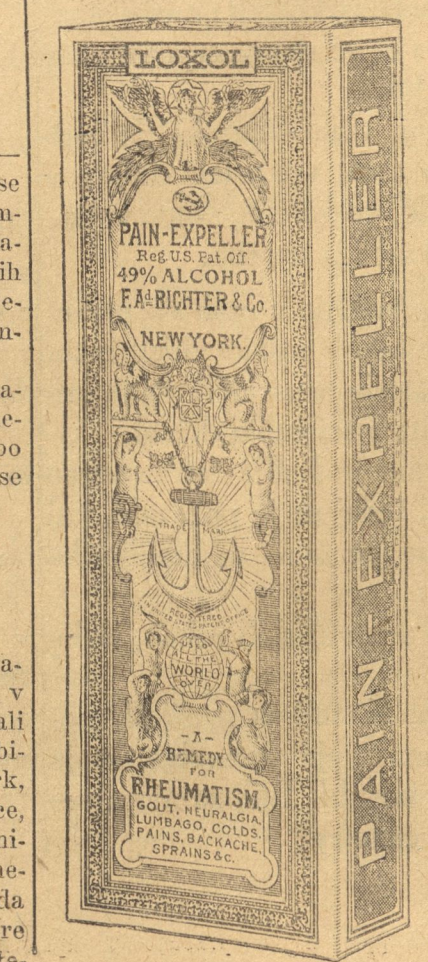
V zvezi smo z najboljšimi odvorniki v starem kraju ter imamo tudi domače odvornike tudi v tej deželi.

V vsaki zadevi takšnega značaja, kakor gori omenjeno, se obrnite na:

„SLOVENSKI NAROD“.

45 VESEY STREET.

NEW YORK, N. Y.

DR. RICHTERJEV
PAIN EXPELLER
ZOPER REVMAZEM, NEV-
RALGIJO, OTRPNELOST
SKLEPOV IN MIŠIC, ZO-
PER INFLUENCO, GLA-
VO IN ZOBOBOL.

Pravi lek se dobiva v zavitku, kot ga slika predstavlja. Od-klonite ga, ako na zavitku ne najdete varnostne znam-ke „Sidro“.

Po 25 in 50 centov v lekar-nah ali pa naročite naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74—80 Washington St.,
NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE.)
Established 1906.
Published every Thursday.

Published by Slovenski Narod Publ. Co., Inc.

Felix Dufmar, Pres.
G. Kolstad, Sec'y & Treas.

AMERICAN IN SPIRIT. FOREIGN IN LANGUAGE ONLY.

The best advertising Medium to reach the Slovenic people in the
United States and Canada.Entered as second class of mail matter at the New York Post Office under
act of Congress of March 3, 1879.Naročnino pošljite po Post., Express - all Bank Money Orderju, ali pa
v registriranem bismu na:

„SLOVENSKI NAROD“ 45 Vesey St. New York, N. Y.

9th. YEAR. — Thursday, December, 16, 1915. — No. 43.

WRONG OR RIGHT, MY COUNTRY!

Slovite so besede, katere je izrekel neki Amerikanec nemškega pokolenja: „To je moja dežela, moja domovina, naj je pravilno ali slabo urejena. Če je prav urejena, je dobro, če je pa slabo, jo bomo popravili.“

To so besede, katerih bi se moral držati vsak in naj je Amerikanec ali inozemec. Amerikanec ljubi svojo novo domovino, ker se mu je odprl tu nov svet, ker so se mu nudile tukaj druge eksistenčne možnosti in ker uživa varstvo postav ter je deležen vsega napredka, v kojega znamenju stoji ta dežela.

Inozemec pa, ki je prišel s trebuhom za kruhom, je dolžan spoštovanje deželi, ki ga je gostoljubno sprejela in v kateri služi sedaj svoj kruh z namenom, da si nekaj prištedi ter se nato vrne v domovino, v kraj, kjer je bil rojen in na katerega ga vežejo spomini iz mladostnih dni.

Kdor pa je postal Amerikanec, to je, da se je dal naturalizirati, ni še stem postal Anglež. Ostal je Slovenec in kot tak ljubi še vedno svojo slovensko domovino onstran morja, ono divno deželo, ki je sedaj ogrožena od megalomanskega Italijana.

Postal je Amerikanec, ker se je strinjal s političnimi uredbami te dežele. Ni pa izgubil stem svojega slovenskega značaja in ostal je Slovenec po krvi, jeziku in mišljenju.

Slovenec, ki se ni pustil naturalizirati, je gost te dežele in kot tak dolžan, da se v polni meri pokori postavam velike republike, v kateri živi.

Stem je rečeno toliko, da ne sme podvzeti nobenega koraka, vsled katerega bi bil ogrožen politični ustroj dežele, ki mu je odprla svoja vrata.

Njegovo srce pa je zunaj in tega mu ne more nihče zameriti.

S tega stališča je treba presoditi javno življenje slovenskega priseljenca v Ameriki.

Oba, naturalizirani Amerikanec in inozemec, ki je še vedno avstrijski podanik, sta dolžna pokorščino napram postavam dežele, v kateri živita. Simpatije obeh pa so naravnim potom na strani onih, ki se bore za obstanek slovenskega naroda.

Žrtve so velike in kri teče v potokih. Cena bo pa tudi lepa, kajti Goriška ne bo prišla v kremplje požrešnega Italijana, ki noče pripoznati v svojem kraljevstvu nobene druge narodnosti kot italijansko, ki noče dati Slovincem v okrajih, kjer živijo v kompaktnih masah, niti ene šole, v kateri bi se poučevalo otroke v materinskem jeziku.

To so dejstva, katerih se ne da zanikati. Od Italije ne prihaja Slovincem nikaka rešitev, temveč le narodni pogin.

Isto velja o nestrpni Srbiji, pravzaprav o njenih voditeljih, ki so hoteli ustanoviti Veliko Srbijo, pod okriljem dinastije Karadžordžević. Tudi Velika Srbija bi pomenila pogin slovenskega naroda v kulturnem in političnem oziru.

Zagospodovalo bi tiranstvo, da bi mu ga ne bilo para. Srb bi bil vse in Slovenec in Hrvat nič. Velika Jugoslavija je utopijska že vsled tega, ker bi zagospodoval najmanj kulturni izmed jugoslovanskih rodov, kar je pa soglasno z zakoni narave nemogoče.

Gospodstvo je zagotovljeno onemu, ki stoji na višji stopnji kulture, ki je prost plemenske in verske nestrpnosti, kar se pa o Srbih ne more ravno trditi.

Bolj kot kedaj se je v sedanji vojni izkazalo, da nadkriljujeta centralni državi v tem oziru vse ostale države v Evropi. Avstrija in Nemčija sta zid, ob katerega buta valove cele Evrope, a dosedaj brez vsakega uspeha.

Glasi se je, da se bo sesula Avstrija v prah ob prvem navalu sovražnika. V pričetku je bilo v resnici videti tako. Po kratkem omahovanju, po nekaterih neuspehih, pa je prišla na dan vsa sila, ki je bila skrita v tej veliki državi.

Ko je naposled stopila v vojno še Italija ter zavratno napadla svojo prejšnjo zaveznico, tedaj se je pokazalo, kaj zmorejo slovanski junaki, kadar se gre za to, da branijo domovino pred lakomnim sosedom.

Do danes je Gorica še vedno v avstrijskih rokah, in bomo menda tudi ostala.

Vsakega posameznega vojaka, ki stoji na straži ob modri Soči, prešinja zavest, da brani svojo domovino, svoje drage, ki bi bili drugače izročeni pogubi. Tudi za njega veljajo besede: **Wrong or right, my country!**

Slika nam predstavlja na alegoričen način dogodke, ki so se v zadnjih dveh letih odigrali na Kitajskem. Mladokitajska stranka, kateri je načeloval prosvitljeni dr. Sun-Jat-Sen, je vprizorila ustajo, ki je uspešno potekla. S prestola se je vrglo staro Mandžu dinastijo in Kitajska je postala republika. Predsednikom je bil izvoljen prebrisan kitajski diplomat, Juan-Si-Kaj, ki pa je bil vse prej kot predsednik republike. Narod ni imel kot prej nobene besede in sedaj se je polastil ta predsednik prestola ter se namerava proglasiti kitajskim dednim cesarjem.

Slika nam kaže mlado Kitajsko, ki leži strta na tleh, docim drži cesarstvo v podobi kitajskega zmaja, na njenih prsih svoje kremplje. V ozadju je videti sloviti Kitajski zid.

PRISPEVAJTE ZA RDEČI KRIŽ!

Možje, ki so branili slovensko domovino, ki so šli neustrašeno v boj, iz katerega so odnesli težke rane, potrebujejo pomoči. Tudi na ameriške Slovence in Slovenke se je izdalo poziv, ki ni ostal brez odmeva. Vez, ki druži rojake tostran in onstran morja je nerazdružljiva in pri tem ne pridejo v poštev politični pomisleki. Treba je gole pomoči in te pomoči je potreben vsak slovenski junak, ki brani svojo domovino pred onimi, ki jo skušajo raztrgati na kosce.

„Rdeči križ“ v Ljubljani je porok, da bo prišel denar, nabran med ameriški rojaki, v prave roke. Župan, dr. Tavčar, je dal pismeno zatrdilo, da se bo porabilo denar edinole v prid slovenskim ranjencem.

Kot že v prejšnjih številkah pozivljamo sedaj ponovno Slovence in Slovenke, naj se zanimajo za to plemenito delo, naj agitirajo med prijatelji, naj ustanavljajo podružnice „Rdečega križa“. — Dobrodošel je vsak najmanjši znesek.

Kdor ne more dati dolarja, naj da pol dolarja in kdor ne zmore tega, naj da četrtino ali že manj. Vsak po svoji moči in meri usmiljen a do trpečih branilcev domovine, lepe slovenske zemlje.

Kot že rečeno ni to nobena politična zadeva. Smoter „Rdečega križa“ je zgolj človekoljubni, samaritanski. Reveda, ki je v potrebi, se ne vprašuje po njegovem političnem naziranju, temveč se vidi v njem le trpina, ki je prišel v nesrečo iz najvišjih nagibov, med katere je šesti ljubezen do domovine.

Darove ne pošiljajte na naše uredništvo, ker bi se znalo to izrabiti proti nam.

Ves denar za „Rdeči križ“ v Ljubljani naj se pošilja na blagajnika osrednjega odbora, g. John Jurkasa ml., 640 Warren St., Brooklyn, N. Y. Za eventualna pojasnila pa se je obrniti na tajnika, g. Jos. Pavliča, 341 E. 9. cesta, New York, N. Y. ali na naše uredništvo. Osrednji odbor za „Rdeči križ v Ljubljani“ obstoji iz posebnega odseka slovenskega podpornega društva „Orel“ št. 90 J. S. K. J. v New Yorku, ter je pošteno poslovanje jamčeno.

Na delo torej za „Rdeči križ v Ljubljani!“

DOPISI.

Aurora, Ill. — Cenjeno uredništvo „Slovenskega Naroda“. — Prosim, dovolite mi priobčiti ta moj dopis v vašem cenjenem listu. — Delavske razmere so se precej dobre. Skoro vsi Slovenci smo zaposleni pri raznovrstnih družbah, vendar pa ne svetujem nikomur hoditi sem, ker se dela ne dobi.

Tukaj je umrl dne 4. decembra po dolgi in mučni bolezni Alojz Javornik, star 31 let. K zadnjemu počitku smo ga sprejeli dne 7. decembra. Pogreba se je vdeležilo veliko število ljudi, med temi člani društva sv. Jerneja št. 81 J. S. K. J. Pokojni je bil doma iz St. Jurija pri Grosupljem na Dolenjskem. Tukaj zapušča žalujčo ženo in eno hčer, enega brata in enega bratrance v So. Chicagu, v starem kraju pa mater. Naj mu bo lahka, tuja zemlja!

Pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike, vašemu listu pa želim veliko naročnikov.

San Francisco, Cal. — Kar se tiče delavskih razmer, ni najslabše, a bi bilo lahko boljše. Kakor vam je gotovo znano, se je končala naša slavna razstava dne 4. decembra in sicer z velikim uspehom za nekatere treburharje, ki se v svojem življenju niso nikdar delali.

Mnogim bo ta slavna razstava ostala v spominu, posebno pa našim Ligašem, ki so se vdeležili skupne parade zadnjega junija ter nazdravljali ruskemu carju.

To ni le sramota za slovenski narod, temveč tudi krivica. Poprej smo se od teh kosmatincev še precej ločili, danes pa nas intajo Amerikanci večinoma za Ruse. Lahko pa rečem, da bi ne bil rad Rus, posebno ako delaš med drugim narodom, posebno med Amerikanci. Ti znajo, da kvarijo Rusi povsod delo. No, hvala Bogu, vsaj mene nimajo za Rusa, ker se brijem vsaki teden dvakrat. Potem si lahko mislite, da ne izgledam kot Rus. Jaz mislim, da ni niti enega med Ligaši, ki bi hotel biti Rus, kajti Ligaši dobro vedo, da se Amerikanci izogibljajo onega mesta, kjer žive ti kosmatinci. Resnica je nadalje, da nočejo zavarovalne družbe skoro več zavarovati poslopij, v katerih živijo Rusi. Amerikanci še ne morejo prodati svojih posesti radi ruskih sosedov. Kaj porečete k temu vi,

ZA RDEČI KRIŽ V LJUBLJANI.

Osrednji odbor „Rdečega križa v Ljubljani“ sestoji iz naslednjih članov:

Predsednik: PETER PETEK, 308 — E. — 6th St. New-York City.
Tajnik: JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City.
Blagajnik: JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn N. Y.
Zapisnikar: MARTIN HOLEŠEK, 275 — E. — 10th St. New-York City.
Zastopnik: JOHN INTIHAR, 21 Webster St. Newark N. J.
Nadzorniki: JOHN JURKAS, star., 640 Warren St. Brooklyn, N. Y.
ALOIS HENIGMAN, 331 — E. — 24th St. New-York City.
JOHN PETERKA, 124 First Ave., New-York City.
Krajevna nabiralšča, odbore in zaupnike „Rdečega križa v Ljubljani“ prosimo, naj se odslej nadalje obračajo v vseh zadevah, tičeših se „Rdečega križa v Ljubljani“, na gori imenovanega tajnika: Mr. JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City, nabrane prispevke pa naj pošiljajo blagajniku: Mr. JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn. N. Y.

ruski podrepani? Saj se že sami sramujete, ker ste napravili tako sramoto naši domovini, katero izdajate. Frank Sakser, roditelj Lige, jo je že pobrisal iz vaše srede ter priznal, da ni bila Liga nič drugega kot mrtvo rojeno dete.

Pred kratkim je pobegnil iz Sibirije poročnik M. Schwartzkopfsky, ki je na nekem predavanju v Y. M. C. A. pojasnil, kako razmere vladajo v Sibiriji. Ta poročnik je bil pri telesni straži carja ter je dobil povelje, vsled katerega je bilo 15.000 duš izročeno v njegove roke. Če bi ne hotel poslušati, bi pomenilo to zanj ječo. On pa ni hotel, da bi ga preganjali duhovi 15.000 ljudi ter se je uprl. Vsled tega je bil obsojen v sibirski rudnike.

V svojem poročilu pravi ta poročnik, da ni mogel popisati razmer, ki vladajo v sibirskih rudnikih. Za njega, ki je bil vreden udobnega življenja, je bilo to še dvakrat težje.

Dan za dnem je videti, kako cepajo reveži in le z vstrajnostjo se je posrečilo poročniku pridobiti si zaupanje predstojnikov. Konecno se mu je posrečilo pobegniti preko ruske meje in sedaj se nahaja v San Franciscu.

Ta govor bi morala poslušati g. Stariha in g. Rus, botra ranjske Lige! Sedaj imamo zadnje ceremonije: bratje Trošt v Clevelandu. Jaz jih poznam osebno. Delati ne znajo, a živeti hočejo boljše od mene. Lepo je ako se more koga ujeti za nos in ga okreniti v svojo malho. Pri nas so žalovali ter točili krokodilove solze. Tudi naša dva botra sta se vdeležila tega spreveda in spremila zadnje ostanke Lige k večnemu počitku. Nazaj grede sta bila ta oba ustanovitelja Lige prav zadovoljna, ker je konec te stvari in boter Stariha pravi, da je najboljši, če se zgliha. On priznava, da je vsega konec in da bosta v bodoče oba bolj previdna, ker že dosti trpita za ta greh. Upajmo, da se v bodoče kaj takega nič več ne pripeti. Njih načrti so se popolnoma izjalovili in Rusi in Srbi in Italijani so bili pošteno tepeni.

Tebi, Slovenski Narod pa želim oblo uspeha iter mnogo novih naročnikov. Želim tudi, da bi izhajal vsaj dvakrat na teden. Ker se to zgodi, bodo prišli novi naročniki od vseh strani. Jaz sem z mnogimi govoril in agitiral za naš list. Večinoma ne vedo nič o „Slovenskem Narodu“, drugi pa pravijo, da bi se naročili nanj, če bi večkrat izhajal ter pustili Sakserjevo cunjo. Torej na noge, cenjeni čitatelji našega vrlega lista, da napravimo iz njega čimprej mogoče dnevnik.

Joe Somrak.

Butte, Mont. — Ker se le malokdo oglasi v tedniku „Slovenski Narod“, hočem jaz nekoliko razložiti tukajšnje razmere. Na hribčku stojiče mesto, polno bogatih rudnikov, je ono najboljši mest za delavce v Združenih državah. Takoj ko pride človek skozi predore, Chicago, Milwaukee & St. Paul železnice, zagleda že od daleč krasno slovensko naselbino, kajti nebroj lučie miglja po ulicah Butte City. Slovinci v tej tukaj veliko število ter je večina zaposlena v rudnikih, v katerih delajo 6 dni na teden. Veliko se jih pa tudi peča z raznovrstnimi obrtni.

Slovenskih fantov in deklet nam tudi ne manjka. Vsako sredo in soboto se sujejo mladi parčki v znani dvorani K. A. Hall in si krajšajo dolge zimске večere.

Da se Slovinci zanimajo za društveno življenje, je razvidno iz tega, da so ustanovili novo godbo, po imenu East Butte Band.

Na društvenem polju napredujemo precej dobro in imamo več podpornih društev, ki pripadajo različnim organizacijam. Posebno društvo „Stara medalja“, ki pa ni še staro, napreduje zelo dobro.

Kakor vse druge, skrbi tudi nas, kaj bo v Evropi. Mi tukaj smo skoro vsi misli, da nas ne preobrnejo oni, ki kriče proti Avstriji in raditega kličejo soglasno: Dežela ljuba Avstrija, ti biser vsega si sveta! —

Drugače se oglasim zopet, ko se delavske razmere nekoliko izboljšajo.

Pavel Majerle.

Slovenči in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

Padli vojniki 27. domobranskega polka. — Grandolin Gasper, 32 let, padel 9. sept.; Debeljuh Valentin, Zminj pri Pazinu, 18 let, padel 9. sept.; Dollenz Robert, Rače pri Mariboru, 20 let, umrl za jetiko 27. avg. v Thoru na Nemškem; Englert Ferdinand, Neunkirchen, 23 let, padel 19. okt.; Gorup Matija, Lužarje, okr. Kočevje, 18 let, padel 19. oktobra; Klančnik Franc, Dovje, Gorenjsko, 23 let, padel dne 9. sept.; Kone Ivan, Hrašče pri Kranju, 24 let, padel 25. okt.; Osredkar Franc, St. Jošt, okr. Ljub. okol., 22 let, padel dne 7. okt.; korporal Prezelj Ivan, Križ p. Kamniku, 30 let, padel 12. sept.; Ravnik Ant., Srednja vas v Bohinju, 18 let, padel dne 19. okt.; korporal Rebolica Jožef, Biljana Goriško, 35 let, padel 19. okt.; Sirk Franc, Dobriče, 37 let, padel 22. sept.; Šušelj Franc, Predvor pri Kranju, 18 let, padel 11. septembra.

Plaz je podsl na južozapadnem bojišču kadeta g. Frane Anžli iz Ribnice. Odsel je s kočo vred kakih 200 metrov globoko. Nosilec ranjenec Maks Čarnar mu je hitel na pomoč, ga je zadel ista usoda. Precej ju je poteklo, a rane ne bodo nevarne. Prepeljali so ju v bolnišnico.

V Gradec v bolnišnico sta prišla: Anton Nagode iz Blatne Brezove pri Vrhniki in Franc Zoran iz Tihobaja na Dolenjskem, ranjena.

Potres. — Škofja Loka, 7. novembra 1915. Danes zjutraj ob 3. uri 20 minut dva močna potresna sunka. Pred potresom podzemeljsko bobnenje, kakor bi voz drdral. Potres je trajal kakih štiri sekunde. Škode ni napravil.

Isruskega ujetništva so se oglašili: Henrik Valenčak, iz Zapotoka pri Kanalu; Ivan Sedevec iz Bate; Josip in Alojzij Koršič iz Pevme; Josip Fabjan in Josip Perko iz Podgora. Njihov naslov: Paratski zavod, Kazanska gubernija, Rusija. — Nadalje se nahajajo v ruskem ujetništvu: Žitnik; Spornec; Dolenjskega; Oder iz Bohinja; Alojzij Kastelic iz Zalog; Franc Verbič, doma pri Kranju; Spunt Martin, iz Rateč, Gorenjsko; Ivan Nadov, iz Lokave; Franc Zalokar z Gorenjskega; Matevž Bradeško, z Dolenjskega; Josip Glavič, Potočarska vas; Fr. Lužar, St. Jernej; Tavčar, Grosuplje; Alojzij Pisker, Ljubljana; Anton Stucin, doma blizu Škofje Loke; mesar Jannik, Škofja Loka; Novak. Od 27. dom. polka: Franc Kotnik, trg. trgovski pomočnik pri Štupici v Ljubljani; Ignacij Bolko, Anton Suban, Kristijan Slokar, Rudolf Kočvar, Julij Homeljak, Peter Homeljak, vsi doma iz Lokave na Primorskem; Anžli Vincenc, Štepanja vas; Alojzij Česen, pok. pri Žušk. v Ljubljani; Ignacij Vavpot, iz Konjice; Belič z Viča; Kalan, nečak preč. g. prelata Kalana, Škofja Loka. Od 87. pp.: Laporovnik Karol, iz okolice Trbovelj; Levč Mihael iz Celja; Bohva; Zonta; Dežman, čevljar, Celje; Sikvare, Bratič; Vidie; Florijan Drole, doma blizu Celja. Od 97. pp.: narednik Tomšič Anton iz Postojne, ranjen v nogo; Matjaž, doma blizu Vremskega Britola, ranjen v nogo; Kretič Ivan iz Vipave, živi v Trstu; Kramar, učitelj, Gorica; Rebernik, Idrija; Kravanja, trg. pom. v Trstu; Fr. Bulko, Lokavec; Stefan Pavšič, Grgar, Primorsko. Od 7. lov. bat.: Avgust Erat, Bled; Sever, mizar v Rožni dolini. Od 10. lov. bat.: četovodja Orter Franc (?); četovodja Mažgon iz Idrije; Henrik Bratuš, doma pri Vipavi; Anton Podrekar iz Istre. Od 47. pp.: Anton Šramel, Jurij Hafner in Breznik vsi doma blizu Maribora; Bozrin Peter iz Ptujja. Od 7 pp.: Peterlin Gabriel in Andrej Ogris, doma s Krškega. Od 4. dom. p. Franc Šenk, Kokra, Gorenjsko.

Nenadoma je umrla gospa Marija Lončar, hotelirka „pri Radeckijem“ v Trzinu, tašča g. ravnatelja Cirila Dolence iz prisilne delavnice.

V Gradcu je umrl domobranec infanterist Vincenc Plešičar.

Umrl je Franc Meliwa, višji gozdar kneza Windischgrauza.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil pekovski mojster iz Kranja Fran Megušar. Ujet je bil dne 11. maja. Sedaj je pomočnik pri ne-

kem pekovskem mojstru. Zdrav je, godi se mu dobro in želi vsem znanec in prijatelj, da bi se še srečno videli. Pozdravlja vse.

Premešanje. — Č. g. vikar Janko Lobe je prestavljen iz Novega mesta v Ceremošnjice; na njegovo mesto je prišel č. gosp. Ivan Zerkjav, kaplan iz Ceremošnjice.

Potres. — Iz Zaplane poročajo: V nedeljo 7. novembra zjutraj ob pol 4. uri je bil tukaj zelo močan potresni sunk.

Odlikovana brata stotnika. — Brata Viljem in Rudolf Franke, oba stotnika, sinova umirovljenega orožniškega stražmojstra Franketa, sta bila oba ranjena in oba odlikovana. Starejši, Viljem, 21. pešpolk, je že od začetka vojne na bojišču. Še iz prvih bojev v Srbiji ima kroglo v desnem stegnu, kljub temu služi sedaj na italijanski fronti ter je bil za svoje zasluge pred sovražnikom odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo. Drugi brat, Rudolf, 19. dom. pešpolk, je bil v bojih v Galiciji že dvakrat ranjen in za svojo hrabrost odlikovan s Signum laudis in z vojaškim zaslužnim križcem. Sedaj leži težko ranjen v bolnišnici v Pragi.

Nesreča na železnici. — Železniški uslužbenec, dvajsetletni Jožef Zupančič, je šel dne 1. novembra po železniški progi, da bi nastopil nočno službo v čuvajnici pri Gradcu. Nesreča pa je hotela, da je padel ravno, ko je prihajal vlak. Glavo je sicer še odnesel, toda noge so mu ostale pod vlakom, ki mu je razmesaril desno nogo, levo pa odtrgal pri kolenu. Prepeljali so ga v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

Ranjen je bil enoletni prostovoljec Jožef Gasperšič iz Kroke na Vernih duš dan v levo roko na laškem bojišču.

Parnik potopljen v Ljubljani. — Od Ljubljancev svoj čas v Prulah obdudovani parnik, s katerim se je vozilo kameenje za obrabna dela v Ljubljani, se je pri zadnji povodnji v Ljubljani potopil. V Prulah se vidi iz vode samo parnikova streha.

Kap zadel je 1. novembra popoldne v Figovčevem hlevu na Dunajski cesti znanega ljubljanskega postopača Edvarda Komarja. Policijska komisija je odredila, da z njegovega trupla prepelja li v mrtvašnico k Sv. Kristofu.

Umrl so v Ljubljani: Marjeta Križelj, mestna uboga, 89 let. — Aleksander Balint, Josip Wandkerti, Lajos Szilagyi, Marcin Talarzik, Matija Zamuda, Sandor Sahi, Fran Sammer, Vincenc Rambošek, Jakob Jaj, pešči. — Alojzij Štefančič, ubože, 44 let. — Ivan Tomat, stolarski pomočnik, 56 let. — Alfred Kristen, topničarski desentnik. — Josip Lapuh in Fran Takaes, pešča.

Umrl je na Dobrovi Josip Zore, posestnik, mlinar in žagar, po domače Malnarjev oče.

Kako so ujeli morilca in roparja Zupeta. — O tem se še poročajo: 30. okt. med 8. in 9. uro zvečer sta dva moška na cesti med Sušicami in Dobindolom napadla Antona Spreitzerja iz Ceremošnje občine in mu uropala 6 K. Eden roparjev, Levč Mihael iz Celja; Bohva; Zonta; Dežman, čevljar, Celje; Sikvare, Bratič; Vidie; Florijan Drole, doma blizu Celja. Od 97. pp.: narednik Tomšič Anton iz Postojne, ranjen v nogo; Matjaž, doma blizu Vremskega Britola, ranjen v nogo; Kretič Ivan iz Vipave, živi v Trstu; Kramar, učitelj, Gorica; Rebernik, Idrija; Kravanja, trg. pom. v Trstu; Fr. Bulko, Lokavec; Stefan Pavšič, Grgar, Primorsko. Od 7. lov. bat.: Avgust Erat, Bled; Sever, mizar v Rožni dolini. Od 10. lov. bat.: četovodja Orter Franc (?); četovodja Mažgon iz Idrije; Henrik Bratuš, doma pri Vipavi; Anton Podrekar iz Istre. Od 47. pp.: Anton Šramel, Jurij Hafner in Breznik vsi doma blizu Maribora; Bozrin Peter iz Ptujja. Od 7 pp.: Peterlin Gabriel in Andrej Ogris, doma s Krškega. Od 4. dom. p. Franc Šenk, Kokra, Gorenjsko.

Nenadoma je umrla gospa Marija Lončar, hotelirka „pri Radeckijem“ v Trzinu, tašča g. ravnatelja Cirila Dolence iz prisilne delavnice.

V Gradcu je umrl domobranec infanterist Vincenc Plešičar.

Umrl je Franc Meliwa, višji gozdar kneza Windischgrauza.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil pekovski mojster iz Kranja Fran Megušar. Ujet je bil dne 11. maja. Sedaj je pomočnik pri ne-

pokojnik zelo hrabro boril. Da reši svojega dobrega in hrabrega stotniškega poveljnika, plane kakor srdit kvišku in bje po sovražniku. Ravno ko mu kaže njegov poveljnik, naj se malo zakrije, prileti dež krogel in Orehek se v glavo zadet zgrudi na tla. Njegovega poveljnika je krogla ranila na roki. Vsi smo bili žalostni, ko smo zvedeli za Orehekovo smrt. Vsem Slovincem v polku ostane v nezabnem spominu kot najboljši tovariš. Čast in slava junaku Dragotinu Orehku!

Iz finančne službe. — Predsedstvo ljubljanske finančne direkcije je finančnega koncipista dr. Ivana Šterbenca prestavilo v okrajnemu glavarstvu v Kočevje in mu obenem poverilo vodstvo agend davčnega referata.

Železničarja umrla. — Dne 10. nov. sta umrla v dež. bolnišnici Jožef Rotsch, 37 let stari sprevednik drž. železnice iz Sp. Šiške, rodom Čeh in domačin Anton Jerman, 62 let star delavec v skladišču juž. železnice, stanujoč na Sv. Petra cesti 38.

Pri zemljiščem davčnem katastru sta bila imenovana evidentni zemljiški geometer 1. vrste Josip Hrotka in Rudolfom in Josip Kerner v Logatcu se evidentnega nadgeometra 2. vrste v 9. činovnem razredu.

KOROŠKO.

Umrl je dne 1. nov. ponoči v Celovcu, in kr. polkovnik v. p., bivši poveljnik 73. pešpolka, vitez Franc Jožefovega reda, imetelj vojaškega zaslužnega križa itd., g. Karl Wilde, po dolgem bolehanju. — Umrl je za ranami, dobljenimi v Volhiniji, četovodja 15. pešpolka Franc Fabjan, uslužbenec tiskarne Tiskovnega društva v Kranju. — Umrla je tašča g. e. kr. poštnega koncipista v Gradcu dr. Fr. Janžekoviča, gospa Marija Smuk, bivša posestnica in mliarica v Samušanih.

Umrl je v Celovcu vojaški delavec Jakob Koren iz Ljutomerke okolice, star 30 let.

Deset sinov pri vojaki. — Pišejo nam: Vdova Alojzija Drole iz Spitalice, o kateri ste poročevali v „Slovenca“, da ima šest sinov pri vojaki, ima v resnici deset sinov pri vojaki. Nekaj starejših je že oženjenih in imajo svoja gospodarstva. Od deseterih bratov je bilo sedem že prej potrjenih in so služili v cesarski suknji, zadnji trije so bili pa letos potrjeni in vpoklicani. Samo naj mlajši, Ignac, je sedaj doma, ker je vsled mnogih prošelj matera, županstva in sosedov dobil začasen dopust, da pomaga materi pri gospodarstvu, ker je bila ostala popolnoma sama. Zanimivo je, da je mati Alojzija Drole povila deset otrok — same fante in vse spravila kvišku, da so sedaj vsi vojaki. Takih slučajev gotovo ni mnogo.

Studenci pri Mariboru. — Dne 28. oktobra je umrla soproga tukajšnjega uslužbenca južne železnice, Katarina Bubak, v 43. letu svoje starosti.

ŠTAJERSKO.

Ptuj. — Učitelj na tukajšnji gimnaziji, Jožef Kriwer, je dobil naslov profesorja.

Celje. — V sled ran, zadobljenih na bojišču so umrli v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeči: Mihael Foldvary, poročnik v rezervi; pešči: Ludovik Hochmann, J. Turčin, Pavlenko Sava, Aleksander Toth, Mihael Rot, Emil Schwarz, Janoš Stepa, Karol Cherkly in Konrad Hoellerbauer; poddesetnik Jurij Sučin, desentniki Janoš Daru, Ivan Farkaš in Avgust Srebotnjak.

PRIMORSKO.

Najvišje cene za meso in slanino v Trstu je te dni določila oblast in so enake kakor zadnje določene najvišje cene za meso in mast v Ljubljani. Te cene pa ne veljajo za sveže goveje meso iz inozemstva, ki je te dni zopet dospelo v Trst in se prodaja po K 4.96 do K 5.52 kg s priklado.

Povodenj v Vipavski dolini. — Pretekli teden je Vipava prestopila vsled dolgotrajnega dežja svoje bregove in je precej poplavlila. Trg Vipava je bil če ne več vsaj kot po navadi poplavljen. Tu di pritoki Vipave so izstopili iz svojih bregov.

Vrnitev invalidov iz Rusije. — Pred dnevi se je vrnil iz ruskega ujetništva kot invalid Franc Čermelj iz Dobravelj. Nahaja se sedaj v bolnišnici na Češkem. Domači niso dobili nikake vesti od njega od oktobra lanskega leta. Bil je namreč v Przemyslu za časa prvega obleganja. Tu je bil pri nekem izpadu ranjen, vjet in odpeljan v Rusijo. Tudi iz Lokave smo dobili pogosto, da sta se vrnila dva invalida.

Križevi pot kraških beguncev. — „L' eco del Litorale“ poroča, da se je minoli terek peljalo mimo Dunaja v Steinklam 700 slovenskih beguncev iz kraških vasi. Na dunajskem kolodvoru so jim dame Rdečega križa požrtvovalno nudile okrepčil ter razdelile med nje 200 odev in 10 turo ogrinjalk, pri čemer so se posebno ozirale na otroke in starke. List nadaljuje:

Bili so to bedni begunci in o njih se je moglo reči s psalmistom „Euntes ibant et flebant“. Šli so in „Jokali! Ubogi ljudje! Zaspani in z razbolelimi udi so bili že polegeli. Majhni otroci, pokriti s enjani, so ležali na sedežih, večji pod njimi, dojenčki pa na polkah za prtljago, matere in stare matere pa so čepale po tleh. Samo ubogi stari so bdeli sedeči na koncih klopi, tihi in potrti gledalec tolikoga gorja, neme priče trpkosti, ki je zadel njihove drage. Izraz nepopisne žalosti se je mogel čitati na njihovih obrazih, preje zagorelih od sonca, sedaj mršavi in bledi od trpljenja. Vedni napadi oslovskega kašlja, ki jih je navadno spremljal jok bednih bolnih otrok, so delali te žalostne prizore, če mogoče, še bolj pretresljive. Stareci so pripovedovali, da so bili vajeni doma in imeli so tudi priložnost za delo in zaslužek. Iz teh krajev so jih bili premestili v barake v Gmünd, kjer je bilo razmeroma dobro, a za malo časa. Drug odlok jih je odpravil v Brnk ob Litavi; tu so morali spati na golih klopeh in ležiščih. Sedaj zno va mučno putovanje nasproti neznanemu: Bog daj, da bi prišli v Steinklam ne morali vzkliskati: „Tribulationem et dolorem invenit!“

Batuje Selo na Vipavskem. — Pri nas podučevala sedaj g. nadučitelj Ivan Kune in gdnca. Reziška Pipan iz Ročinja. Naš nadučitelj je namreč pri vojaki in učiteljica je na dopustu.

Umrla je 5. nov. v deželni bolnišnici Marcela Lutman, dve leti stara hči begunka Alojzije iz Gorice, nazadnje stanujoča na Vrhniki št. 186, vsled neke otroške nalezljive bolezni.

Za občinske ljudske šole v Trstu. — Cesarski komisar v Trstu pl. Krekich-Strassoldo je poslal „Lavoratoru“ z ozirom na neki tozadevni članek naslednja pojasnila o delu za občinske ljudske šole v tekočem šolskem letu: Za snago (šolske sluge, stalne ženske snažilke) 14.555 K, razen tega iz rednih 1117 K za enkratno temeljito snajenje začetkom šolskega leta. Za knjige revnim učencem se je določila 52.000 K (lani 26.300 K). Čevljev za revne učence se je naročilo v inozemstvu za 31.385 K (lani za 21.653 K) in za šolske južine se bo izdalo 180 tisoč K (lani 60.000 K).

Z okna v drugem nadstropju je po neprevidnosti padla 12 letna Margareta Horvat v Trstu in si zlomila obe roki ter se močno poškodovala tudi na glavi.

Begunci iz Kobarida in okolice so naprošeni, naj naznanijo svoje naslove podpisane. Obenem morejo povprašati za pogrešane ude družine in naj v ta namen pride nejo znanko 30 vin. za odgovor. Na ta način utegne izvedeti vsakdo za svoje. Istotako želim vesti in naslove vojakov. — Ivan Garbšček, učitelj v Dolini pri Trstu.

Nove žrtve tržaškega kanala. — 2. nov. ob pol osmih zvečer je prišla iz ulice delle Poste vecchie v Trstu 75-letna gospa Gertruda Crovat in v popolni temi zašla in padla v kanal. Na njene klice je nemudoma prišlo nekaj oseb, ki so jo še živo potegnile iz morja. Posredovala je takoj rešilna postaja in po prvi pomoči so staro gospo prepeljali na njen dom. Kmalu na to, proti 10. uri zvečer, je v temi zašel v kanal 41-letni črnovojnik Franc Nedak, ki je bil prišel istotako iz ulice delle Poste vecchie. Zanj je prišla pomoč prepozno ter je bil že mrtev, ko ga potegnili iz vode.

O interniranih goriških duhovnikih. — „L' eco del Litorale“ poroča, da je v Cremoni umrl na legarju internirani kojski župnik preč. g. Franc Marinič. Letos bi bil pokojnik praznoval 40 letnico mašništva. Rojen je bil 1. 1853. Bil je zgleden in vnet dušni pastir, — Kozanskega vikarja, č. g. Alfonsa Blažko, ki je bil doslej interniran v Cremoni, je poklical turinski nadškof v Turin, da opravi la dušnopastirsko službo med ondi interniranimi Slovinci. — Župnik don Jos. Viola je interniran v Krminu, kjer se nahaja tudi njegova mati in več drugih sorodnikov.

Znani goriški slikar J. Spacepan, ki je bil naš najboljši ornamentalist, je padel na tirolskem bojišču: „Grobovi tulijo...“ Blag mu spomin!

Pismo iz Italije je prišlo 1. nov. v Gorico, ki jo je pisal ujetnik Ludovik Zorcut, bogoslovec iz Medan v Brdeh v italijanskem jeziku. Glasi se: „Dragi! — 30. oktobra sem prejel Tvojo karto (dozda) iz Avstrije le Tvoja. Lahko bi jo prejele dobil, a v istem času smo bili vsi internirani v Cremoni odveč v posameznih gručah (30) v razne kraje Italije in tako se nahajamo zdaj od 20. septembra z očetom in z drugimi, ne toliko znanimi osebami iz Moše, Slovrenca pri Moši, iz Vrtač in Ciginja — vsi kot begunci — v Kampanj — v mestecu z 9000 prebivalci. Tu smo prosti in se nam dobro godi in dobro ljudstvo Kampanje ima veliko sočutja z nami begunci. Vsak dobi na dan 1 liro. Dnevi hitro minevajo: z učenjem morale, z igranjem na orgle, klavir. Večkrat se sprehajamo v oljkinih gozdiščih, ki se raztezajo po ravnini in gorah. — Torej vsak — to vem iz gotovega vira — se nahaja še vedno doma, kakor tudi preč. g. Lenardič, ki je še vedno v Kožbani. — Moji tovariši pa, kje se nahajajo? Panzera (gor. bogoslovec) je v Krminu. Tvoji starši, mislim, so v Kožbani. — Čudil sem se, ko sem slišal, da se nahajaš s Pavlinom v Gorici! — Z žalostjo Ti naznanjam, da je 20. avgusta umrl naš dobi dijak Roman Climoniti (gojenec knezo-nadškofijskega semenišča v Gorici) iz Pojane. Prosim te, pogledaj še so vse moje stvari v semenišču v redu. Piši mi kakke novosti.

Pozdravljam Tebe in vse moje predstojnike, tovariše in znanec in ostajam Tvoj iskreni prijatelj Ludovik Zorcut, begunec, Campagna — Provincia Salerno, Italia Bassa (Spod. Italija).

Nova imena tržaških ulic. — Cesarski komisar je ukrenil, da se imenuje naslednje ulice, ki so bile doslej brez imena, takole: 1. Nova ulica preko bivšega Hortsmannovega posestva, vzporedna s „passeggio di S. Andrea“: via Lissa. — 2. Ulica, ki veže prejšnjo ulico, ki je vzporedna z riziarno: via Zenta. — 3. Trg pred novo justično palačo (ki se gradi), prej „Seneni trg“: piazza principe Eugenio. — 4. Nova ulica, ki veže ulico Bellosguardo z ulico Gian Rinaldo Carli (kjer se nahaja svetovitska šola): via Girolamo Agapito. — 5. Nova ulica navkreber, ki veže ulico Giulia z drugim delom, doslej brez imena: scala al Monticello. — 6. Druga imenovana ulica, ki gre od ulice dello Scoglio vzporedno z ulico Giulia: via dell' Oliveto. — 7. Sedaj zasebna pot, vzporedna z ulico Montorsino, ki veže ulico Belvedere z ulico dei Saturni: via Sottomonte. — 8. Nova ulica, ki vodi od Kolonjske ceste proti hišam malih stanovanj: via di Doberdo. (Zakaj ne edino pravilno „Doberdob“?) — 9. Druga ulica, vzporedna z „Doberdobsko ulico“: via di Monfalcone. — 10. Nova ulica, ki gre od ulice Domenico Rossetti pod domobransko vojašnico: via Laudon. — 11. Druga ulica, ki veže ulico Dom. Rossetti z Landonovo ulico: via delle Milizie. — 12. Nova ulica, ki gre od podaljšane ulice Sette fontane za občinskim zabaviščem vzporedno z ulico Limitanze: via Mozart. — Nadalje se izpreminjajo naslednja ulična imena: 1. Trg in ulica Nuova v piazza in via Maria Teresa. — 2. Ulica Francesco Hermet in via Helgoland. — 3. Ulica Ettore Daurant in via Andrea Hofer. — 4. Piazza Scercola v piazza Ambrogio Ralli. — 5. Zagata S. Giustina in via S. Giustina. — 6. Passo Carlo Goldoni in passo al Torrente.

Italijanski vodilni zrakoplov nad vipavsko dolino. — V četrtek dne 4. nov., ponoči je plul nad vipavsko dolino italijanski vodilni zrakoplov sistema Citta di Ferrara, ki je metal, kakor poročajo, bombe na Miramar. Zrakoplov je bil razsvetljen potom naših reflektorjev. Naša artiljerija ga je živahno obstreljevala. Bomb drugje ni metal.

Pismo iz stare domovine.

V Rodiku, na Primorskem, 31. okt. 1915. — Dragi sin! V začetku mojega pisanja te prav iz srca pozdravim in ti želim ljubo zdravje, srečo in božji blagoslov! Dalje ti naznamim, da sem dobil tvoje pismo, nakar sem ti tudi odpisal. Nadalje ti naznamim, da smo vsi zdravi in korajžni. Tonček in Francelj sta še oba živa in zdrava ter tudi drugi Rodičani. Naznamim ti iz teh strašnih krajev, kjer je grmenje topov in kjer teče kri v potokih. Kakor ti je znano, smo blizu meje in streljanje je večasih tako močno, da se tresejo hiše. Vojna traja že čez pet mesecev, a Italijani si niso pridobili niti pedi zemlje in je tudi ne bomo. Zapomni si bodo, kdaj so imeli vojno z Avstrijo.

Na drugi strani se vojskujemo z Rusijo in Srbijo in tudi tam imamo veliksne zmage. Avstrija je tako močna, da se ne ustraši čelega sveta, kar bi človek ne veroval, če bi se sam ne prepričal. Vse države so zaprle promet z Avstrijo te misli, da bodo tako Avstrijo sestradale. Hvala Bogu, pa ni dosedaj še nikdo lačen in tudi vojnega materiala ne bo zmanjkalo, ker je Avstrija danes v tem oziru na boljšem kot je bila v pričetku vojne. To ti pišem, da boš zvedel resnico. A. Lukašičev Nane je bil za 20 ni na dopustu in Franc Lekanov je tudi sedaj doma za dalj časa. Fran in Tonček sta še vedno v Pulju. Sedaj te še enkrat pozdravim! Tvoj oče

Franc Fabič.

NE PRETEPAJ!

Varuj se, delavska mati, prijateljstva s palico! Ona ni nobena resnična prijateljica. V trenutku jeze in razburjenja ti kaže uspeh, ki se pa izkaže pozneje kot velika škoda. Lahko je razumeti, če vidi izmučena, utrujena delavska mati v palici zadnjo pomoč, da drži v strahu svojih pet ali šest otrok. Ona ne zna boljše, ker se tudi nje ni drugače vzgojilo. Dober poročen udarec napravi v resnici trenutni mir in kupu majhnih razposajencev. Palica ne prepriča otroka, ga le ustrahuje, izvrši nad njim nasilje. V otroku tiči veliko hrepenenje po prostosti. Mi bi se morali tega veseliti, bi morali pravilno voditi ta nagon po prostosti in opoziciji. S tem pa še ni rečeno, da bi moralo otroku biti vse dovoljeno. Otrok se mora že v družini

navaditi spoštovanja hišnih postav, katere se je uveljavilo v interesu vseh članov družine. Z barskim pretepanjem pa ne navadimo otroka na respekt pred splošnim blagom. Še druga sredstva so, ki se izkažejo za bodočnost boljše in uspešnejše kot pa je pretepanje in ki nimajo tako nevarnih postranskih učinkov kot jih ima ravno pretepanje.

Potom pretepanja vzgajamo našo dečo za hlapčevstvo. Kdor se je naučil kot otrok strahu pred palico, se bo hal tudi kot odrasli palice in naj je ta policista, korporala ali kapitalista. Komur se je kot otroku izbito vse spoštovanje pred samim seboj, ta služi pozneje raznim interesom kot predmet brez časti. Iz naših otrok hočemo napraviti samozavestne, pokončne značaje. Mi hočemo, da nimajo naši otroci nobenega strahu pred ljudmi. Mi hočemo, da se borijo za prostost in človeško dostojanstvo.

Zatorej proč s palico!

OKLIC!

Uradni oklici c. kr. oblastev in stari domovini, so velike važnosti za tiste, kogar se tičejo. Ker so utegne gojiti, da bi ta ali oni v oklicih prizadej rojak ne čital našega lista, opozarjamo cenjene čitatelje „Slov. Naroda“, naj dotičnika obvestijo o oklicu, ki se ga tiče.

2508 C 11815/1, C 12115/1

OKLIC! O tožbah a) Neže Jerman iz Kota h. št. 42 zoper neznanu kje v Ameriki odsotna Janeza in Alojzija Macele iz Kleča h. št. 7 radi 640 K s pp. in b) Katarine Gračon roj. Mihelčič iz Učakovca, zdej v Pittsburghu, zoper neznanu kje odsotnega Jurja Šveb iz Učakovca h. št. 11 radi 600 K s pp. odredil se je narok pod a) na dan 5. novembra 1915. ob 9. uri dop. in pod b) na dan 12. novembra 1915. ob 10. uri dop. pri tem sodišču v sobi št. 7.

Tožencem imenovani skrbnik g. Josip Starčič iz Črnomlja zastopal jih bo v teh pravnih stvareh, dokler se ali ne oglašijo pri sodišču ali ne imenujejo pooblaščenca.

C. kr. okrajno sodišče Črnomelj odd. II., dne 23. oktobra 1915.

276 T 1015/8

UVEDBA POSTOPANJA, DA SE ZA MRTVEGA PROGLASI FRANC ŠTEFULA.

Rojen 7. oktobra 1843 v Dobu, štev. 2, ki je bil nazadnje delavec v tovarni za vagona v Gradcu, od koder je pisal leta 1881 ali 1883 zadnje pismo svoji sestri Antaniji Petric v Ljubljani.

Ker luterne potentekam nastopiti zakonita domneva smrti po zmljui § 24 obč. drž. zak. se uvaja po prošnji Antanije Petric v Ljubljani, Rimska cesta, štev. 23, postopanje v namen proglasitve pogrešnega za mrtvega. Vsakdo se torej pozivlja, da sporoči sodišču ali skrbniku gospodu Ivanu Stene, c. kr. davčnemu oficijalu v postojki v Ljubljani, kad bi vedel o imenovanem.

Franc Štefula se pozivlja, da se zgleda pri pri podpisnem sodišču ali mu na drug način da na znanja, da še živi. Po 10. novembra 1916. razsodno bo sodišče po zopetni prošnji o proglasitvi za mrtvega.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. novembra 1915.

Slovinci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

ŽEPNO PERO,
SVINČNIK in PEČAT
Z IMENOM IN PRIIMKOM
SAMO
ZA NAŠE NAROČNIKE.

Napišite svoje ime im priimek, pošljite 50 c. na upravo lista, navedite svoj točni naslov, in naročilo se bode takoj izvršilo.

J. POPOVIĆ
CLEVELAND, OHIO
2537 St. Clair Ave.

Prva slovenska veletrgovina domačega tropinovca in domačega vina.

Domači tropinovci po gal. \$3.00; 3.25; 3.50
Domače belo vino, galona po \$1.00 in \$1.50
Domače rdeče vino, galona po \$1.50 in \$1.25
Za vse druge nasvete se obrnite ustmeno ali pismeno na:

JOHN POPOVIC
2537 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO

NIHILISTINJA.

(Roman iz življenja.)

Za „Sl. N.“ — r.
(Nadaljevanje.)

V Curihu se je potem seznanila s Karl Sandom, ter se vanj zaljubila. Z njim je srečno preživela več mesecev. Sedaj je tudi to končano. Stopila je v novo življenje, in kneginji bode morala nadomestiti Mašo. Kakšni bodočnosti, kakšni usodi gre nasproti? —

Iz njenega premišljevanja obudi Nahido pisk lokomotive. Vlak se nenadoma ustavi.

Nahida vstane in ostavi voz.

V razkošno opremljeni čakalnici prvega razreda je polno ljudi, od katerih zahteva vsak kaj drugega.

Nahida si naroči čaja, ter zavzame sedež za neko slučajno prazno mizo.

Tu ugleda nekega slokega, izredno bledega mladega moža, iz katerega obleke bi bilo sklepati, da je ruski trgovec. Vstopil je ravnokar.

Ko zapazi Nahido, mu noga zastane, v obraz mu šine kri, v očeh se mu posveti, in komaj neslišno zašepeta:

„Sveta nebesa! Ali si ti, Maša, ali je tvoj duh! Ali mrtvi zopet vstajajo!“

Nahida je zapazila njegovo prijetno presenečenje, ali si ga ni mogla tolmčiti.

Vseda se je, ter pila čaj.

Mladi mož je zopet odšel iz čakalnice, ter se potem vrnil v spremstvu velikega, močnega, starega moža, ki je bil istotako oblečen v obleko ruskih trgovcev. Oba obstaneta pri vratih.

Starec ostro premišljuje Nahido. „Pri moji duši, Ivan Kristijanovič, ona je!“ zašepeta spremiljevalcu.

Ta pokima in stopi v čakalnico, tik za Nahidin sedež. Skloni se k njej, in ji pove precej glasno nekaj ruskih besed, toda Nahida ga ne razume.

„Ruski ne znam!“ pravi jezno, ker jo je tujčevo vedenje užalilo.

Tujec se nato takoj odstrani z besedami: „Prosim tisočkrat za oprostitev!“

Pri tem se mu je glas tresel, da je Nahida začudeno pogledala, takoj nato pa je izginil na peron, ter tam živahno govoril s spremljevalcem.

Nahida je izpraznila čašo, ter se potem vrnila v voz. Toda dolgo, dolgo ni mogla zaspati. Bledi mladi trgovec in njegovo čudno vedenje, to ji je stalo pred očmi. Končno je pa le zmogla utrujenost, in je zatisnila oči.

Nahida je spala v enem kupeju sama, dočim so bili ostali oddelki istega prazni.

Noč je šla koncu in zvezda jutranjica se je pojavila na nebesnem svodu.

Kot dolga, črna kača s svetlimi očmi ter gorečim žrelom se je vil vlak skozi zgodnje jutro. Potniki so snivali vsi, zatopljene v globoko spanje.

Tedaj so se naenkrat odprla vrata enega voza sredi vlaka in na platformo je stopil velik, močan mož.

Obstal je za trenutek, prisluškoval ter vdihaval sveži jutranji zrak.

Nič ni prekinilo globoko tišino, ki je ležala na široko stepto, skozi katero je hitel vlak in slišati je bilo le drdranje vlaka.

Tedaj pa je skočil mož, ki je nosil visoke, do kolen segajoče črvene iz klobučevine, kot mačka na platformo drugega voza.

Nalahno je odprl vrata ter se pomikal kot senca po hodniku, ki je delil voz v dva dela.

Sedaj je že zopet stal na platformi na drugem koncu voza, skozi katerega je bil ravnokar prišel. Na ta način je šel še skozi tri nadaljnje vozove.

Nato je stopil v oni voz, v katerem je spala baronica Brandt. V srednjem hodniku je stal spremljevalnik.

„Tretji na desno“, je pošepeetal prišlecu ter izginil nato v prostor, ki je bil določen zanj.

Tujec je prikimal ter izginil na prednjem. Prekoračil je salon voza ter

stopil nato v oddelek, namenjen za ženske.

Za eno sekundo je obstal. Nič se ni premaknilo in slišati je bilo le dihanje različnih žensk, ki so spale v kupeju.

Tedaj je bilo čuti prav na koncu kupeja jok nekega deteta. Mož se je pomikal neslišno naprej.

Pri tretjih vratih na desni strani je obstal.

Pazno je odprl, vstopil ter nalahno zaprl vrata za seboj.

Motna, zelena luč je osvetljevala prostor ter metala svojo luč na Nahido, ki je spala, napol oblečena na svojem ležišču.

Desno roko je imela položeno preko glave, dočim je leva počivala na prsih ter se oprijemala svilene odeje.

Mož je stopil tiho k ležišču lepe ženske.

S skrajno previdnostjo ji je potisnil v levico majhen listič. Ta komaj čutni dotik pa je predramil Nahido.

Odprla je oči ter ni bila malo prestrašena, ko je videla stati pred svojo posteljo istega starega moža visoke postave, ki je spremljal Onega, ki jo je na zadnji postaji nagovoril po ruski.

Še predno pa se je mogla vzravhati je položil tujec kazalec svoje desnice na usta ter izginil kot blisk skozi vrata — Nahida bi gotovo mislila, da je žrtev halucinacije, če bi je listič v njeni roki ne počul, da je bil v resnici človek v njenem kupeju.

Dvignila se je ter pozvonila. Ženska, ki je stregla v oddelku za dame, je vstopila.

Nahida je zahtevala luč. Potrebnička je prižgala svečo ter se zopet odstranila.

Nahida je odprla listič, na katerem je čitala z velikim presenečenjem svoj pravilni naslov, pisani v francoskem jeziku: — Baronica Brandt, rojeni pl. Dubrovski.

Vsa začudena je zmajala z glavice ter prečitala par vrstic, katere je vsebovalo pismo. Vrstice so se glasile:

„Gospa baronica!

Bodite tako dobra ter mi oprostite način mojega približanja. Jaz sem vas v prvem trenutku zamenjal z osebo, ki mi je nad vse draga, z Marijo, vašo sestro.

Vi ste baronica Brandt te potujete v Kudinovko, k kneginji Damarov, ki je zbolela vsled žalosti radi smrti Marije.

Hočem vam sporočiti tako glede smrti Marije kot glede okoliščin, ki so v zvezi s tem.

Te okoliščine so za vas največje važnosti.

Konverzacija med nama na kakih postaji, ki bo še sledila, bi padla v oči potnikom in sicer radi načina, kako ste me odslovili — Vsled tega vas prosim da mi dovolite za danes popoldne ob 4. uri v Moskvi, kamor dospemo že zjutraj sestane v cerkvi sv. Bazilija, pri vratih Odršenika. — Ako privolite v to, mi dajte spoznati na ta način, da držite ob prihodu v Moskvo v desni roki robc.

Ivan

„Čudno“, je mrmrala Nahida, dočim je zgrinjala listič. „Jaz bom na vsak način slišala, kaj mi ima povedati ta tujec.“

Vstala je z namenom, da se poda v toaletni prostor, ko je vzbudilo njeno opozornost ostro in zategnjeno življenje lokomotive ter močno zaviranje.

Ko je hotela odpreti okno, da vidi, kaj je vzrok temu, je bilo opaziti naenkrat močan sunek in voz se je naenkrat obrnil na desno stran. Nato se je voz preobrnil, luči so ugasnile in Nahida je vrglo proti stropu. V svoji bližini je slišala glasne klice na pomoč.

Vlak je skočil iz tira.

Nahida je skušala odpreti okno, a vse zastoj. Razbila je okno s svetilko, ki ji je prišla v roko ter zlezla na prosto. Zunaj se ji je nudil strašen prizor.

Stroj se je preobrnil na desno stran ter je ležal s tenderjem vred zarit v zemlji. Stroj in tender sta se tako hitro preobrnila, da niso padla iz slednjega niti potniki, s katerimi se kuro v Rusiji lokomotive. Poštni voz je tičal z vili začasno obvezo, kakor se je

udrtimi stenami za tenredjem. Tudi tovarni voz je bil popolnoma razdeján.

Delci istega so ležali nekoliko višje gori na nasipu ter so bile strehe vozov spodaj, dočim so stranice popolnoma manjkale.

Prvi osebni voz, v katerem se je vozila Nahida, je zavozil povprečno po nasipu, se nato preobrnil te je ležal sedaj tik poleg lokomotive, z navzgor obrnjenimi kolesi, a drugače le malo poškodovan. Naslednji osebni vozovi so stali povprečno ob nasipu ter jih je le prvi štetil, da se niso preobrnil. Ostali osebni vozovi so se stali na zlomljenih tračnicah, a so bili istotako v nevarnosti, da padejo po nasipu navzdol. Le en voz je ostal nepoškodovan na tračnicah. Vse skupaj pa je tvorilo grozen, pretresljiv prizor.

Poleg tega je bilo čuti z vseh strani klice na pomoč, ki so prihajali od potnikov, na tako strašen način prebujenih iz spanja. Skoro vsi so ostali nepoškodovani in le nekaj jih je bilo, ki so dobili par podplutb. Slabše pa se je godilo uslužbenecem. Strojvodja in njegov pomočnik sta ležala stokaje na tleh.

Nahida je pohitela tjakaj. — Hvala Bogu, vi niste ranjena! — je naenkrat zaslišala poleg sebe vzklitni v francoskem jeziku. Poleg nje je stal nepoznani pisec pisma in za njim njegov spremljevalec s krvavim obrazom. Njegovo desno lice je kazalo globoko rano.

„Vzemita oba nesrečnega izpod stroja“, je ukazala Nahida. „Pojdi, Ciril“, je rekel mladi mož in oba sta se splazila proti stroju.

Počasi sta dvignila oba ponesrečena izpod razvalin stroja in ju položila na travo.

Nahida je pokleknila ob njih stran ter ju preiskala. Oba imela zlomljeni desni nogi.

Potem ko je dobila baronica od presenečenih potnikov, ki so medtem prihajali ter zapazili lepo damo klečati poleg ranjenih na molena, nekaj travni, nekaj platna, je napravila začasno obvezo, kakor se je

položilo oba ranjenca na nosilni svetlo Moskvo, ki je resnično glavno mesto velikanskega cesarstva.

SEDMO POGLAVJE.

Tajna poroka.

Ponesrečena sta neprestano poljubovala roki lepe Samaritanke, ki je tudi poskrbela, da se je oba ponesrečena lepo položila na blazine v spalnem vozu. Tedaj je šele padel njen pogled na oba tujca, ki sta ji tekom obvezovanja tako uspešno pomagala.

„Saj krvavite tudi vi“, je rekla proti močnemu starecu.

„O to nima ničesar pomeniti“, je odvrnil on smeje ter obeneur stisnil veliko rano z obema rokama. Pri tem si je pogladil po bradi, ki je bila deloma vsa okrvavljena.

Ponudbo Nahide, da mu obveže rano, je odklonil s tako komičnim izrazom, da se je morala prva smejeti. Končno pa se je vendar pustil pregovoriti od svojega spremljevalca in baronica ga je obvezala.

Pri tem je izvedela Nahida, da je dobil starec svojo rano pri tem, ko se ni še vrnil s svojega izleta v sparno sobo baronice. Nesrečnega je presenetila ravno v trenutku, ko je skočil z ene platforme na drugo, vsled česar je zadel z glavbo ob neki kavelj, ki mu je napravil rano.

„Ali boste prišli k cerkvi sv. Bazilija, milostna gospa?“ — S temi, nalahno govorjenimi besedami je končal mladi, blede mož svoje poročilo.

„Pridem“, je odvrnila Nahida, prav tako tiho, ker so se zbrali krog nje vsi potniki ponesrečenega vlaka, da ji čestitajo na njeni eneržiji.

Bledi mož pa je odšel s svojim spremljevalcem, ki je bil ves ponosen na svojo, od Nahide zašito rano ter pustil baronico za seboj v krogu potnikov.

Iz razvalin železniških vozov se je potegnile zaloge živih, brez katerih se ne nastopi v Rusiji nobenega potovanja in na travniku, v jutranji megli, se je priredilo potnikom zajutrek.

Po dveh urah je končno dospel pomožni vlak, ki je odvedel ponesrečene potnike v kratkem času v staro, čudovito, močeno,

sveto Moskvo, ki je resnično glavno mesto velikanskega cesarstva.

Nahida se je nastanila v Moskvi v železniškem hotelu. Malo pred četrto uro je utaknila v žep nabasan revolver ter pustila potnike izvoškega.

Odpejala se je proti cerkvi sv. Bazilija, na dogovorjen sestanek ter je bila zelo radovedna glede novosti, katere ji je bil obljubil bledi, mladi mož.

Po kratki vožnji je dospela do cerkve, ki je ena najsvetlejših izmed nekako štiristo, katere je najti v Moskvi. Ta stavba je nekaj čudovitega s svojimi številnimi stolpiči, v kojih vsakem je najti majhno kapelico. Vse izgleda tako, kot da so to dimniki, izpremenjeni v božje hiše.

(Dalje prihodnjič.)

NAŠIM NAROČNIKOM NA ZNANJE.

Prihajajo nam mnogo vprašanj glede vojaških zadev. Mnogi naši rojaki so nam priložili tudi zneske po 50e, misleč, da tudi mi računamo za par stopinj na avstrijski konzulat po 50e, kakor je to storila svojčas Sakserjeva šifkartašnica.

Da obvarujemo trojake pred nepotrebnimi stroški, naznanjamo vsem naročnikom „Slovenskega Naroda“, da izvršuje „Slovenski Narod“ vse zadeve, ki so v zvezi z avstrijskim konzulatom in katerih ne morejo opraviti naši naročniki sami, popolnoma brezplačno. Le če je treba vrniti listine po pošti naj nam prilože poštnih znamk v primerni vrednosti.

Uprava.

Slovinci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

ZGODOVINA PRVE-DRUGE NARODNE BANKE.

Že leta 1852. obstojala je Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Ustanovil jo je dne 28. januarja pokojni James Laughlin, vtemeljitelj današnje velike Jones and Laughlin jeklarske družbe, kakor „Pittsburg Trust & Savings Co“.

Banka se je tedaj nahajala na Penna Ave., blizu 11. ulice. V aprilu l. 1852. kupila in prevzela je banka dobro gredočo denarno Fifth Ward Banko, v l. 1853. imenovala se je Pittsburg Trust Co., leta 1854. se je glavica povišala na \$200.000.

V tem času preselila se je na Wood Street poleg Fifth Avenue in to zemljišče je del lota, na katerem danes banka stoji.

L. 1863. se je ime banko menjalo v First National Bank of Pittsburgh, Pa. (Prva Narodna Banka). To je bila prva banka v Pittsburgu in ena izmed prvih, ktere so zaprosile za čarter nacionalnih bank. Glavnica Prve Narodne Banke bila je takrat \$500.000 a bank je bilo takrat v Pittsburgu samo 12.

Dne 1. sept. 1875. povišala se je glavica banke na \$750.000 a v letu 1892. se je dodalo glavici nadaljnih \$100.000.

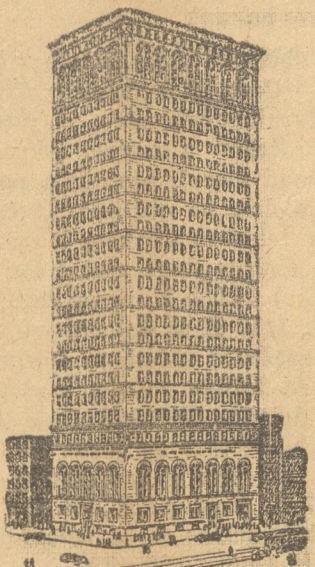
Dne 1. avgusta 1901. je bil inozemski in parobrodski oddelek utemeljen po konzulu Max Schambergu, poznan pod imenom Max Schamberg & Co., kupljen in banka je začela poslovati z Evropo, posebno z našimi rojaki.

Mr. Wm. F. Benkiser, ki je bil s tverdko Max Schamberg & Co. od leta 1891. postavljen je bil za upravnika novega oddelka, in razun upravnika v tem inozemskem oddelku bilo je takrat nastavljenih še šest oseb. Danes ima bank v svojem inozemskem oddelku nastavljenih ne šest oseb kot leta 1901. temveč se je osebje tega oddelka že leta 1912. povišalo na 44 oseb.

V letu 1913. spojila se je Prva Narodna Banka v Pittsburgu z Drugo Narodno Banko in novi zavod se imenuje zdaj Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Glavnica ima \$1.000.000 in prebitka \$1.168.027.03.

Dalje pogledajte Statement od 2. septembra 1915.

V LASTNI ZGRADBI.

V LASTNI ZGRADBI.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO HITRO, VARNO IN CENO. SPREJEMAMO DENAR V HRANITEV IN PLAČUJEMO OBRESTI. VSAKA ULOGA IZPLAČUJE SE NA ZAHTEV BREZ ODKAZA.

INOZEMSKI ODDELEK, VTEMELJEN PO KONZULU MAX SCHAMBERG & COMPANY PRODAJAMO PAROBRODSKE LISTKE ZA VSE PROGE, KAKOR SAME KOMPANIJE. NAVODILA, SVETE IN VSE POTREBNE TISKOVNINE POŠILJAMO BREZPLAČNO.

Našega lastnega poštnega urada poslužuje se na tisoče naših rojakov, ker se jim pisma ne izgubujejo, tudi ako se isti večkrat selijo in premestujejo. — Pišite v domovino naj vam pošljajo vaša pisma na našo banko. — Pošteno delo, točnost in varnost je naše geslo.

STATEMENT OF THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

AT THE CLOSE OF BUSINESS SEPTEMBER 2. 1915.

RESOURCES		LIABILITIES	
Loans and Discounts	\$ 9,297,029.84	Capital	\$ 4,000,000.00
Overdrafts	287.30	Surplus and Profits	1,168,027.03
U. S. Bonds, at Par.	3,601,000.00	Reserves	
Other Stocks and Bonds	4,366,088.22	For Interest and	
Real Estate, Furniture and Fixtures	1,178,104.17	Taxes	\$ 24,224.15
Cash on hand	\$1,526,470.90	Special Reserve	295,988.54
Due from Pittsburgh Banks	695,014.84	Deposits	14,581,711.77
Due from other Banks	2,689,456.22	Circulation	\$3,500,000.00
Due from Treasurer U. S.	198,000.00	Less Due from	
	\$23,551,451.49	U. S. Treas	18,500.00
			3,481,500.00
			\$23,551,451.49

OFFICERS

J. B. FINLEY, Chairman of Board
LAWRENCE E. SANDS, President
FRANK F. BROOKS, Vice President and Cashier
CLYDE C. TAYLOR, Assistant Cashier
THOS. C. GRIGGS, Assistant to President
WM. F. BENKISER, Manager Foreign Department
W. J. FRANK, Assistant Manager Foreign Department

V VSAKEM SLUČAJU OBRNITE SE NA TO, ENO OD NAJBOLJ ZNANIH IN NAJGLASOVITIH BANK, NE SAMO V AMERIKI, TEMUČ PO CELEM SVETU.

NAŠ NASLOV V ANGLESKEM JEZIKU SE GLASI:

FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH
Cor. Fifth Avenue and Wood St. PITTSBURGH, PA.

MALI OGLASNIK.

CLASSIFIED ADS.

Wanted:	
laborers for one insertion ...	\$ 1.-
domestic help " " " "	—50
work " " " "	—05
Inquires:	
for friends etc. " " " "	—25
other notices " " " "	—50
ZA OGLASE SE PLAČA:	
Kdor išče:	
delavce za vsakičkrat	\$ 1.-
glužinčad " " " "	—50
delo " " " "	—05
prijatelje itd. " " " "	—25
za druge objave " " " "	—50

NAŠI TERITORIJALNI ZASTOPNIKI:

Za Calumet, Mich. in okolico:	
gosp. Dr. JOSEPH PLAUTZ.	
Za Mesaba Ranch:	
gosp. FRANK RANTASHA.	
Za Chicago in okolico:	
gosp. MIJO TRČAK.	
Za New York in okolico:	
gosp. JOSIP LAPAJNAR	
kateri rojakom najtopleje priporočamo.	
Uprava.	

NAŠI LOKALNI ZASTOPNIKI:

Frank Ambroz, Tooele, Utah.	
Jakob Ambrožič, Eveleth, Minn.	
Jos. Aidič, Milwaukee, Wis.	
Joe Abel, Bloctown, Ala.	
John Andolšek, Cleveland, O.	
Max Anšek, San Francisco, Cal.	
Anton Babnik, Eveleth, Minn.	
Jerry B. Bartl, Butte, Mont.	
Frank Bregar, Clinton, Ind.	
Tony Bakše, So. Chicago Ill.	
Ignacio Celigoj, Kellogg Idaho.	
Josip Celin, St. Marys, Pa.	
Frank Cerjak, Leadville, Colo.	
T. Ghadez za Reliance, Wyo.	
Jos. Crainz, Indianapolis, Ind.	
Conrad Contz, Radley, Kans.	
Joseph Dolinar za Broughton, Pa.	
John Debelak, Eveleth, Minn.	
De Dolence, Export, Pa.	
Tony Fedran, Little Falls, N. Y.	
Peter Fugina, So. Chicago, Ill.	
Jos. Gorican za Chicago, Ill.	
John Grisch, Calumet, Mich.	
Ant. Gačnik, Cleveland Ohio.	
Joe Gamaz, Pueblo, Colo.	
Jos. Hribernik, Glencoe, Ohio.	
John Jakša, Imperial, Pa.	
Frank Janškovec, Peoria Ill.	
Jerry Jerich, Pueblo, Colo.	
John Koevar za Steelton, Pa.	
Matija Kamin, Forest City, Pa.	
Jos. Koss, Pittsburgh Pa.	
Anton Komar, Milwaukee, Wis.	
Frank Koren, Milwaukee, Wis.	
John Koren, Milwaukee, Wis.	
Frank Lesar, Calumet, Mich.	
Louis Lesjak, Bridgeport, O.	
Frank Leskovec, Little Falls, N. Y.	
Mat. Leskovec, Girard, Ohio.	
Frank Likar, Johnstown, Pa.	
Aljoz Lindič, Greensburg, Pa.	
Frank Luzar, Indianapolis, Ind.	
Lov. Mesarič, Milwaukee Wis.	
John Matecic, W. Windfall Pa.	
Ignacij Medved, Collinsville O.	
John Milčetič, Rankin, Pa.	
Mike Muhvič, Baltic Mich.	
Ant. M. Papich, Steelton, Pa.	
Mike Pavšek za Boswell, Pa.	
John Pezdirc za Reading, Pa.	
Andrej Pirc, Ely, Minn.	
Ivan Purnat, Little Falls N. Y.	
Jak Potočnik, Hostetter Pa.	
Frank Pucelj, Aurora, Ill.	
Rudolf Puzelj, Barborton, O.	
Frank Repensak, Milwaukee, Wis.	
Matt Reven, Moundsville, W. Va.	
Frank Rotar, Tiooga, Colo.	
Frank Smuk, Claridge, Pa.	
Anton Sakrajšek, Sheboygan, Wis.	
Anton Sneller, Pittsburgh, Pa.	
Jos. Starina, East Helena, Mont.	
Joe Starina, Indianapolis, Ind.	
Anton Stavanja, Cleveland, Ohio.	
Josip Sterle, Virginia, Minn.	
Cyril Svetlin, Duryea, Pa.	
Jos. Simčič, Pittsburgh, Pa.	
Peter Srovnovnik, Forest City, Pa.	
Wm. Thomas, Pittsburgh, Pa.	
Jos. Ulašič, Reading Pa.	
Peter Usaj, Durbin, Pa.	
R. Valtio, Milwaukee, Wis.	
John Vesel, Ahmeek, Mich.	
John Vodovnik, Sheboygan, Wis.	
Anton Zidanšek, Pittsburgh, Pa.	
John Züst, Midway, Pa.	

POD SVOBODNIM SOLNCEM.

POVEST DAVNIH DEDOV.

Spisal Fr. Finžgar.

(Ta vrio zanimiv roman se je začel v šesti številki Slovenskega Naroda. Kdor ga želi čitati in ni prejel šeste in nadaljnjih števil, naj si jih naknadno naroči.)

(Nadaljevanje.)

Prefekt je izpil v duško, Azbad ga je gledal z lisičjimi očmi prešo kupe.

„In sedaj — grem takoj k despojini — še danes začuješ sveto zahvalo, katero ti sporoči carica zemlje!“

Prefekt se je poslovlil — sicer nekoliko vznemirjen — vendar zadovoljen v hrepenenju, da zaseže v Bizancu odlično mesto.

„Naj mu že bo Irena legitimna žena — ali — ali...“

Rustik je potegnil preko čela, ko je stopil na forum in zamrmral cinično:

„Naposled — kaj meni mar!“

Azbad se je zakrohotal na glas, ko je udaril suženj v atriju s kladvecem v znamenje, da je gost že čez prag.

„Rustik — ha — ime pove vse! Kmet — in nič drugega! O — še magister officiorub boš — seveda! — Tvoja Irena — barbaro za ljubica — moja legitimna soproga! Le ostani v Toperu — še tega nisi vredil! Za granico naj te pošlje Uprava — v razdejani Turris ob Donavi, da bo tvoj delež z barbari!“

Veselo je tlesnil z rokami in se prešerno zleknil na otoman. Zagrlnjal pri vходу se je zganilo in prišla je, kakor dih z belega cironovega cveta, k njemu lepa sužnja Melita.

Azbad ji je namignil z roko. Sužnja je sedla k njegovim nogam.

„Melita, gospodarico dobiš! Dvorjanica Irena pride k meni — in bo moja.“

Sužnja mu je objela kolena in zajakala. Azbad pa se je sklonil in jo dvignil k sebi ter ji pošepetal:

„Ne jokaj, božica! Pride Irena — pride ljubica barbara — pa ne bo moja — žena — ampak tvoja dekla!“

Melita ga je krčevito objela.

Še tisti dan se je pojavil Azbad na dvoru pred vrati despojne Teodore. Nekaj sivolasih senatorjev, dva gizdalinska diakona in pet palatinskih častnikov je čakalo v dvorani. Niso črhali besedice med seboj. Govorile so samo oči, iz katerih je sijala grozna zavist. Nekateri izmed njih so prebili že tretji dan v čakalnici, pa še ni zažarela milost despojne, ki bi jim dovolila vstop.

In sedaj vstopi nenadoma Azbad.

Odkar je utekel Iztok, se magister equitum ni smel približati tronu despojne. To je bila javna tajnost na dvoru. Kdorkoli ga je srečal, je proklinjal Epafrodita, ki je otel barbara — in prevaril stražo. Rotil se je na glas pri sveti Sofiji, da mora napočiti dan osvete — za Azbada pa zasijati vnovič solnce naklonjenosti s Teodorinega trona.

Azbad je tako dvorljiva sočutja sprejemal s pravo dvorno masko. Ko je pa odšel senator, zavljal za vogel častnik, se je ozrl Azbad za njim, ob uštnici mu je zaigrala cinična guba in polglasno je izpregovoril:

„Poznam vas! Kleti hinave!“

In danes je Azbad vstopil nenadoma pred zaveso despojne s ponosnim korakom. Vsi so vztrepetali, vsi se poklonili in povesili oči. Magister equitum je korakal med njimi ponosen, z dvignjenim čelom. Prav tikoma vrat si je pritegnil oblazinasto z nogo krasen stolec in sedel nanj, da se je vsul snop solne luči na njegov zlati oklep. Od bleska je začemelo zaviljivo po očeh in sree se jim je skrčilo v prsih. Zakaj Azbadovi zaničljivi pogledi so oznanjali zmago.

Preteklo je komaj nekaj trenutkov, ko sta dva cvnuha dvignila zaveso in mu vele vstop k despojini v zlato dvorano. Zavese sta se strnili, pogledi vseh čakalcev so se zapletli v rese in prodrali skožnje v nevidni prostor. Vsi so čutili, kako je trčilo koleno na tla, kako je tiho šumelo po preprogi, ko se je magister equitum blizal despojini.

Ko je ošabni palatinec, ležeč po dolgem na tleh, poljulil drobni biser na koncu svilenega sandalčka, se je dvignil na koleno:

„Sveta despojna! Najnevrednejši hlapec prosi milosti!“

Teodora je z drobno roko trčila ob zlato naslonjalo v znamenje, da naj govori.

„Prihajam kot grešnik, vračam se kot izgubljeni sin...“

Teodori se je razlila tiha slast po licu. Zagledala se je v zlato snigo, na katero so se vsipali žarki skozi blesteče fenecijsko steklo.

„Prihajam, da poravnam nekaj svoje krivde. Epafrodit, zlahtnik peklenskega psa Cerbera — je pokopan v morju!“

Azbad je komaj vidno obrnil oči pod trepalnicami, da bi razbral vtisk te novice na obrazu Teodore.

Ona ni obrnila pogleda od sfinge. Z belimi, prozornimi prsti je zatrepala po naslonilu in rekla:

„Lažeš! Grk ni tako nesmpeten! Ne verujem!“

„Pri sveti Trojici, prefekt Rustik iz Toperja ga je videl, kako se je pogreznil z ladjo vred v morje!“

Teodora še ni okrenila glave.

„Tedad je poblazel!“

„Prokletstvo Kajnova ga je tiralo v smrt!“

Naj me osveti Lucifer! Sicer ne veš ničesar!“

„Nasel sem Ireno!“

Carica je vztrepetala. Kakor bi jo prešinila skrivnostna iskra, se je obrnila Azbada. Črne oči so se ji zasvetile sredi široko razprtih vek.

„Ireno? Privedi jo takoj — pred despojno!“

„Ni je še v Bizancu, prejasna!“

„Kje torej? Po njo!“

„V Toperu pri stricu — prefektu Rustiku!“

Teodora je dala znamenje. Suženj je prišel, razvil kos pergamenta in omočil trst.

„Rustik je v Bizancu“, je omenil boječ Azbad.

„V Bizancu!“

„Prišel je sporočit o smrti Epafroditovi!“

„Se ni vrnil še Flavij!“

Teodori je obkrožil ustnice škodoželjni smehlaj — in izginil, ko se je spomnila Flavijeve žalosti, ker ga je prehitel prefekt.

„Sporočil torej prefektu, da takoj odide in privede Ireno. To je odločna volja despojne.“

„Prefekt je — stric — in kri je kri! Ko bi presveta poslala mene, nevrednega hlapec, po Ireno!“

„Jastreba po golobico! — Najprej se nasiti despojna — morda ostane tudi griljaj za hlapec! — Rustik pojde po njo!“

Carica je zgenila z drobnim sandalčkom, Azbad ga je poljubil in odšel.

TRINAJSTO POGAVJE.

Sužnja Melita se je bridko varala, ko je venčala kubikul svojega orla z rožami in potresala z dehtečim žafranom. Azbad ni prestopil praga tisti večer.

Ko se je vrnil od Teodore, je poiskal najprej Rustika, katerega je zadovoljil in nalagal, da mu je pot v Bizanc uglasjena. Zakaj despojna ne pozabi nikdar, da ji je prvi sporočil o Epafroditu in obljubil Ireno njemu, kar je že dolgo srčna želja despojne.

Prefekt je bil zadovoljen in je šel vesel v pretorij iskat znanecv, katere je povabil v Zeukisipove kopeli na bogato večerjo.

Azbad je pa legel doma v pisarniški sobi na trd otoman, prevlečen s kravjim usnjem. Roke je sklenil pod glavo in se zazrl v strop, po katerem je vodila Aurora quadrigo mladega solnea.

Vedel je, da so se mu z današnjim dnem zopet odprla vrata do Teodore. Kljub temu pa ni bil zadovoljen. Ni ga grizlo, ker je bila despojna tako hladna, ni ga bolel trn, s katerim ga je pikro zbodla, ko mu je rekla, da je on nevaren jastreb za golobico Ireno. Navajen je bil žela, ki je pikal v besedah caričinih. Začutil je nenadoma v sren drugega črva, ki se je zbudil in kljuval, da mu je plalo po žilah. Zagorela je tista iskra, na katero je sicer navalil gomilo prokletstva in sovraštva razkošni palatinec, pa je ni ugasil.

Kakor se o tihi polnoči sredi smradljivega močvirja izza ostudne golazni naenkrt ukreše plamenček, zatrepeta plašno nad sluzasto vodo in razsvetli v noč zagrebno ostudnost, tako je zaplapolala ta iskra nad Azbadovim sren. Obdala ga je bolj z grozo kakor z radostjo. Nad vse dvorjanice, nad vsako gizdavo hotnico se je dvignila naenkrt Irena, kakor plamenček nad močvirje in razsvetlila s svojim žarom kalužo, po kateri je brodil Azbad. Davno je že zaigral vero v poštenje, v značaj, v resnico. Z jezikom je klical Krista, v sreču je žrtvoval malikom. Ali danes je dihnila despojna v njegovo dušo in razpalila žar, kateremu ni vedel imena. — Roke je snel izpod glave in jih sklenjene pritisnil na čelo.

„Ali sem ljubosumen na Ireno? — Kaj jo še ljubim? — Ljubim? Ali nisem že davno iztrošil zadnji nhlaj srea, ki bi mu utegnil reči — ljubezen? — Ljubezen — fantom. Užitek — resnica. — In vendar!“

Azbad je planil z ležišča in hodil nemirno po marmoru. V sreču je čutil Vulkan. Kakor neprozorni valovi se je dvigalo nekaj iz prsi in pluskalo v njegovo glavo. Iskal je skale v teh valovih, da bi vrgl sidro, iskal jo je — in je ni našel.

Gledal je na valovih Ireno, katere muči na smrt maščevalnost Teodore. Iz valov je bleščel njen bleđi, solzni obraz, usehle roke so segale po penah in se lovile za nje — tonile in se pogrezale v brezdanje globine. Zdelo se mu je, da kliče Irena na pomoč, da je izrekla s tiho udanostjo njegovo ime in ga rotila, naj se spomni ljubezni, katero ji je nekda prisegel ter naj jo otme. — — —

Razburjen, omočen in razdvojen je se zgrudil Azbad na trdo ležišče, vke so se strnile, viharni sen je zgrnil čezenj peroti. — — —

Drugo jutro je sedel truden ob mizi. V obraz mu je svetilo solnce. Na obrazu mir, kakor gladina Propontea. Odmaknil je roko od glave, udaril krepko po mizi in se glasno zasmejal samemu sebi.

„Nisem pil — in vendar sem bil pijan snoč! Smešno! Človeku zavre kri in iz moza se rodi zaljubljen deček! Pomni, Teodora! Tudi hlapec zahepen po polni skledi. Ostaniki so za pse. — Irene ne dobiš — ona bo moja. — Golobico si otme za večerjo jastreb iz zob — lisice!“

Azbad je zagrebel prste obeh rok v razmršene neumite in nemazljive lase, zaklopil oči in se zamislil ob mizi. Sužnja Melita je prinesla zajutrek na srebrnem ploščku: sadja, sirovega masla, sladšice in zavretega vina. Soparne meglice so kipele iz požlačene vinske čaše. — Melita je stala ob Azbadau kakor svecenica pred malikom, kateremu žrtvuje kadilo. Vročina je izpuhtevala iz vina, magister equitum se ni gnil. Meliti so se dvigale razburjene prsi, odložila je zajutrek na kamenito mizico, pristopila k Azbadau in se dotaknila z belo lehtjo njegove roke. Vztrepetal je, dvignil glavo, se ozrl in ježno velel:

„Proč! Miruj!“

Udana sužnja, ki ga je blazno ljubila, je molče odšla pred vrati se je sesedla in na rdeči kamenček v mozaični zvezdi so tekle njene solze. — — —

Dolgo se ni še gnil general palatinec. Zajutrek je omrznil nedotaknjen na mizici, pred vrati je zastoj pritisnala Melita uho na zaveso, kdaj se zdrami iz težkih misli njen sokol.

Naenkrt je planil Azbad od mize. Vse niti kovanega načrta so se združile v tesen voz, problem je bil rešen.

„Tako se zgodi! Hlapec bo obedoval, despojna bo pogrešala drobti! — Torej jaz ne smem po njo. — Pojde Rustik. Naj gre! — Jaz pa napišem Ireni list — dobim tekača in ga odpošljem še danes. Razodenem ji načrt Teodore, prisrežem svojo ljubezen — ponudim ji denarja, da ubeži, preden se vrne stric. Dam ji naslov v Adrianopol do prijatelja — odpovem se vsaki želji — zarotim jo pri svetem Trojstvu, da sem storil to iz gole nesamopridne ljubezni. — Irena se zbogi dvora, verjame meni — in ko bo pri prijatelju — bo kmalu tudi pri meni! Teodora pa zve, da je utekla — in jaz bom umel priliko, da se ji osvetim, ker ni zaupala meni!“

Takoj je sedel in pisal list Ireni. Popoldne je že dirjal zanesljiv tekač s pismom in denarjem iz Bizance po Solunski cesti v Toper.

Rustikovo poročilo o Epafroditovi smrti je vznemirilo ves Bizanc Senatorji so na forih glasno govorili o strašni božji sodbi, ki je gotovo zalotila žaliveca svetega despota in šuntarja naroda zoper despojno. Z naj živahnjejo domišljijo so prekašali drug drugega, ko so sili, kako muke je pripravil satan na duu pekla za tega izdajavega krščenikov in branitelja barbarov. Kadar so pa sedeli doma za dobro zapahnenimi vrati, so iskreno pomislili njegovo usodo in premnogi kratko in malo niso mogli verjeti, da bi bil šel Grk sam v smrt. Zato so na trgu še glasneje širili javno mnenje o njegovi pogibli.

Se veliko večje je bilo zanimanje za bogatega Epafrodita po nizkih tabernah ob Zlatem rogu, kjer se je zbirala množica. Tudi ta je na glas klicala Luciferja, naj zakuri največji kotel za Grka. Ob pozni uri pa, ko so sence sumljivih dvornih ovađuhov poizginile, so se nagnili v stisnjene kroge preko lončenih vinskih vrčev in z napol pogoltnjenimi vzkliki klicali Upravo in častili Epafrodita-svetnika na zlatem trom, blizu same svete Sofije, v nebesih.

Ob takih pogovorih se je zbudilo vnovič veliko zanimanje za Slovena Iztoka. Z napeto radovednostjo so pričakovali novice od severa in stavili med seboj, je-li Sloven utekel, ali ga je dohitela konjenica preganjalcev. Pozabili so ob tem celo na vojsko v Italiji: generala Belizar in Mundus nista bila predmet toliko pogovorom kakor Iztok. Nobenega ni bilo med barbari, ne med sužnji in celo pri vojakih ni bilo nikogar, ki bi privoščil Iztoku, da bi ga pritiral nazaj v Bizanc. Marsikdo je zastavil zadnje statere za Iztoka samo vsled iskrene želje, da bi utekel preko Donave.

Nad tem nevarnim vulkanom, kateremu je v sreču vrela nezadovoljnost in sovraštvo do despota, je sedel visoko v svoji palači Uprava in pisal nočindan prefektom v provincije nove davke za vojsko in za stavbo cerkve sv. Sofije. Cele tolpe lačnih posestnikov, ki so pustili zkolajšča, so se nateple v Bizanc ali uskočile preko meje k sovrainkora cesarstva, ker niso mogli zmagati davka. Udanosti, ljubezni in zvestobe ni bilo nikjer. Vse se je klanjalo, vse klečeplazilo, srea pa so gojila same kletve in upor.

Zato je zašumelo mesto v skrivni radosti, ko so se vrnili vojaki, ki so zasledovali Iztoka. Vse taberne so bile nabite, na forih je bilo stebrovje preokoz, da bi sprejelo vse množice oddelčnikov.

„Utekel! Utekel!“ je šlo skrivnostno od ust do ust. Na glas so pa donele kletve in se dvigale pesti ter žugale severu z novim Hilbudijem. Vojaki, ki so šli čez Hem za bežečim Iztokom, so bili svobodni gostje pri vsaki družbi. Stokrat so s silnim pretiravanjem ponavljali o grozotah, katere so videli v Trakiji in po Moesiji. Pripovedovali so, kako strašno je gospodaril bežeč Sloven, razdiral kastele, uvažal cele legije, naropal orožja in blaga, gonil samega Tunjuša in prebrodil Donavo pri razvalinah trdnjave Turris, kjer je bil pred kratkim tostran reke nepremagljiv Hilbudijev ostrog. In ko so se vračali s Tunjušem, katerega je pozval pred se Upravo, jih je dohitelo nekaj Hunov, ki so jim sporočili, da je Iztok porazil vso vojsko Antov, ki

Kašelj in hripavost

prireda z mrlim vremenom, ter jih je težko odpraviti. Njihovo zdravljenje zahteva hitre pomoči in rabo kakega zanesljivega zdravila.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča) se rabi pri zdravljenju prehlada, kašlja, hripavosti, vnetja sapnika in oslovskega kašlja že preteklih pet in trideset let. Je zelo izborni tešilni pripravek. Njegovo rabo priporočamo vsem — mladim in starim, otrokom in odraslim. Cena 25 in 60 centov.

„Imel sem hudi kašelj,“ piše g. Frank Vacha, iz Elk River, Minn., „ter sem kupil steklenico Severovega Balsama za Pljuča in predno sem ga porabil celo steklenico, je kašelj popolnoma izginil. Jaz sem 63 let star ter se združega počutim.“

Kupite

SEVEROVE PRIPRAVKE

od vašega lekarnarja.

Zavrnite nadomestitve. Ako vas lekarnar ne more zadovoljiti, naročite jih od nas.

ZAPEKA, medla glavobol, o-motica, jetrne pri-trožbe, zlatenica in žolčnica se vado zdravljenja, ako se rabiyo kakor nam vedeno v navodilu

SEVERA'S Liver Pills (Severove Jetrne Kroglice). Cena 25c.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

ZASLEDUJTE BOJNE DOGODKE!

Krasna in velikanska mapa celega sveta, kjer lahko že na prvi pogled vidite, kod se kretajo razne mornarice in premikajo rame vojske.

Poleg tega imate na tej mapi naslikane vse vladarje, ki so zapleteni in ki se utedejo zaplesti v sadanje vojno, in to pa v njihovih najzadnjih fotografijah.

Tudi so na tem ogromnem zemljevidu vse zastave in grbi v barvah vseh v boj zapletenih držav, pa tudi onih, ki utedejo poseči v boj.

Razentega je poleg prve mape še druga, na kateri so narisane Združene države in naslikani vsi predsedniki, počeni od Washingtona pa tja do Wilsona, kakor še devet drugih map in deset velikih slik, ki vam predstavljajo svetovne znamenitosti.

To vse naročite še danes ter pošljite obenem 50 c. na upravo „Slovenskega Naroda“.

KDOR ŠE NI DRŽAVLJAN

naj prebere tale oglas.

V zalogi imamo knjižice katere vsebujejo vprašanja in odgovore, katere je splošno potrebno znati odgovoriti pred sodnikom, kateri podeli dovoljenje za izdajanje državljanske pravice.

Ta knjižica vsebuje vprašanja in odgovore v slovenskem in angleškem jeziku in je urejena tako, da se lahko vsak sam nauči, kako mu bo pri sodnji treba odgovarjati, za dobiti državljansko pravico.

Razun tega vsebuje ta knjižica še druge za vsakega v Ameriki živečega rojaka potrebna navodila v pogledu državljanstva, poštnih hranilnic, paketne pošte i. t. d. Cena tej prepotrebni knjižici je 25 centov, katere pošljite na upravo tega lista.

so bežali biti in klani kakor črede plahih ovca do reke Tiarantus in preko nje do doma Varhunov.

„Iztok je slavnejši od Belizarja. Mundus je centurjo — ne pa general v primeri s tem barbarom! Nad Bizanc pride! Naj pride! Prizanesel bo ljudstvu. Ampak Teodora in Azbad — vajint koži homo kupili za stater in jih dali strojarju za jermen!“

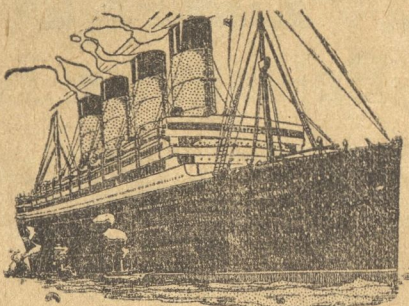
Tako so tajno ugibale gruče ob pozni noči.

Drugo jutro, ko je prišel Tunjuš, ki je moral od ugrabljene Ljubice iz Iztokov

CUNARD

najhitrejši parniki na svetu.

„MAURETANIA“

NEW YORK — LIVERPOOL
najhitrejša proga preko Liverpoola zaLONDON,
PARIZ,
NAPOLJ,RUSKO,
FINSKO,
PATRAS.

ODPLOVITEV ZA LIVERPOOL

SAXONIA

sobota 25. decemb. 10 a. m.

ORDUNA

SAXONIA

sobota, 1. jan. 10 a. m.

sobota, 22. jan. 10 a. m.

Parniško pribrežje se nahaja na podnožju West 14. ulice
North River, New York.

Za daljnje podrobnosti obrnite se na:

THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

21-24 STATE ST.

NEW YORK, N. Y.

ali njene pooblaščenke zastopnike.

NAŠA STOLETNA SVETIŠČA — NAŠE TRDNJAVE.

Vsa duša našega naroda se kaže v ljubezni do njegovih stoletnih Marijinih svetišč. Bila so in so še nekako središče in ognjišče našega zasebnega in javnega življenja. Tja so se zatekali naši davni dedci v bojnih viharjih, ki jih ni malo divjalo po tej slovenski zemlji; tja gori so romale neštete množice slovenskega ljudstva tudi, ko je sijalo solnce zadovoljstva in blagostanja nad strehami slovenskega kmečkega doma. In zavila je stara kraška mamka skorjico kruha v ulico, stari naš vipavski ded je prijel za romarsko palico, vesela mladina se je dvignila na pobožno pot, in dvigale so se leto za letom procesije iz vseh krajev slovenske domovine, peš so šli, pojoč in moleč na glas, po tedne, in tedne težkega pota in vročine ter napora so prestajali, da so prišli poklonit se Mariji v njena najljubša svetišča. In prav posebno naši Slovenci ob laški meji, naši Kraševci, Vipavci, Tolmenci, Korošci in Gorenjci so imeli dve božji poti ki so jih prejel in hranili od starih dedov. Skalnica pri Gorici — Sveta Gora ter Svete Višarje na Koroškem. To so res bila narodna svetišča Slovencev.

Mogočni kot trdnjave so zrl ti sveti hrami daleč, daleč preko naših domov, vsem, ki so se vanje ozirali, daleč zaupanje in vztrajnost, tolažbo in mir. Sveta Gora in Svete Višarje! Koliko naše zgodovine je v teh besedah, koliko moči in narodne zavesti!

Na naši narodni meji stojita svetišči ter evata našo zemljo in naš rod proti jugu, severu in zapadu. Resno in obenem nežno so sveti svetišča na vrhu strmega vrha in zdi se, kakor da bi med brnenjem starih zvonov vedno in vedno donel iz svetišč glas: „Slovenski rod, zbiraj se kot so se skozi stoletja zbirali okrog mene tvoji dedje! Ostani zvest, kakor so bili tvoji predniki in jaz bom čuvata tebe pred sovražniki, ki ti hočejo vzeti tvojo rodno grudo, varovala te bom pred zlim, ki preti ugonočiti tvojo dušo.“

Kot vsa Marijina svetišča na Slovenskem, so tudi Sv. Višarje ter Sveta Gora nastale v časih, ko so največji viharji pretresali naš narod. Sveta Gora je nastala v časih, ko se je luteranstvo širilo z Nemškega nad nami. In Sv. Višarje so nastale ob času najkrajvejših bojev, ki so divjali po Primorskem z Benetani. Razvijala se je ta božja pot ob času strašne kuge, ki je okrog 1365. divjala po Slovenskem, ter v času grozovitih turških vojsk, ki so uničevale Slovenske kraje na Primorskem in Koroškem posebno koncem 15. stoletja.

Do vzhodja Sv. Višarj so leta 1368. pribremeli Benetani, a so bili pri Žabnici tako krvavo potolčeni, da se je med Lah spomin na to krvavo bitko do danes ohrani-

nil. Lah še danes nazivlje Žabnico — „Campo rosso“ — krvavo polje.

Misel, ki nam jo predstavlja Sveta Gora-Skalnica ter Sv. Višarje, ta misel je iz borgega in poniženega slovenskega seljaka napravila strašnega boreca, ki se je s čudovito silo in vztrajnostjo ustavljala kletemu sovražniku vsega krščanskega sveta, ki je pod praporom polumeseca pretlopil naše jugoslovanske krščanske dežele ter odtočil navaliti na celo Habsburško državo in jo razbiti. Slovence in Hrvat sta si v tej grozni borbi proti polumesecu za krščansko kulturo Evrope, za katoliško Habsburško državo ter sploh za celo krščanstvo stekla tolikih zaslug, da ju je zgodovina nazvala: „Predzidje krščanstva“.

Pod Višarjami in tam okrog pod Sveto Goro so se bile bitke s Francozi. Mimo teh dveh svetišč so korakali naši mladeniči in možje na laška bojišča. In samo Bogu je znano, koliko izmed njih je tedaj gledajoč na veličastno svetišče Device Pomočnice izročalo njej v varstvo svoj dom, svoje drage, svoj narod, sebi pa so prosili pomoči na težki poti. In zavest tega mogočnega varstva je delala iz njih junake, ki so se borili, znatnovali in umirali neustrašeno za blago svojega doma in za slavo svojega cesarja.

Odhajali so lani o poletju iz naših domov možje in mladeniči. In za njimi jih je potem šlo še in še. Tedaj so naše zlate slovenske matere in žene blagoslovljale svoje sinove in može. Z zatajenimi solzami na udanih obrazih so jih izročale v varstvo Marije z Višarj, Marije s Svete Gore. Odhajali so z Marijinimi svetinjcami na ju naših prsih, z rožnimi vencami v žepih, z udano molitvijo v srehi: Marija, v Tvoje varstvo izročamo sebe in svoj ljubljani dom! Mnogo slovenske krvi je odtedaj teklo na tužni zemlji gališki, na visokih Katpatih in na milijone solza je poteklo medtem v naših slovenskih domovih.

Lepo znajo umirati naši junaki. Njih poslednje orožje je udana molitev k Mariji, ki ji izročajo sebe, ji še enkrat priporočijo svoj dom, svojo družino, otročice. Kakor junaška pesem se bere poročilo o smrti mladega Orla tam izpod Svete Gore, ki je umrl s klicem na ustniah: „Z Bogom in Marijo za cesarja in slovensko domovino!“ Zvestoba do groba!

Doma pa se trume molilcev zbirajo v hramih Marijinih ter z zaupljivostjo, ki jo zmora le udano in zvesto sree nepokvarjenega ljudstva, neomahljivo prosijo varstva svojim dragim na bojiščih, molijo za padle, izročajo v Marijino varstvo svoje domove, svoj domovino in Njenemu varstvu priporočajo svojega svivolasega vladarja in njegov prestol.

Vsako leto je poromalo na Sv.

Višarje nad 40.000 Slovencev in na Sv. Goro tudi toliko. — In letos? Pač roma tja gori misli, želja in vročih molitev iz slovenskih sre na milijone: Marija z Višarj! Marija s Svete Gore! — Pomagaj, usliši! Toda tam danes ni molečih in propevajocih množic, Mrtvaška samota vlada tam. Kjer se je bila prej lepa in bela cerkev, tam je kup groblja in zaernelega zidovja. Namesto zvonjenja cdmva iz daljave strašno gromenje topov. Gnjusoba razdejavanja vlada na teh svetih in dragih nam krajih. Sovražnik, verolomni in brezvestni Lah, je z ognjem svojih topov uničil stoletna svetišča Slovencev, kakor da bi hotel v te razvaline pokopati junaštvo in zvestobo slovenskih junakov, ki tam na naših planinah in ob Soči stoje kot živ zid proti sovražni povodnji. Kakor da bi hotel svrag v te razvaline zakopati tudi vernost in neomahljivo zaupanje ljudstva, ki doma prosi za zmago našega orožja, za srečo svoje domovine in blagor države.

Preko razdejanih svetišč slovenskega ljudstva, preko trupel naših sinov, ki branijo našo zemljo, je hotel razdivjati sovražnik od juga poplaviti našo domovino. Na sto in stotisoče laških vojakov je jurišalo, na tisoče sovražnih topov je rjulo in bruhalo ogenj ob tretji laški ofenzivi v mesecu oktobru do 4. novembra, vseh mrtvih dan se je bližal in menil, da je uničil živi zid junakov ob naši Soči, da je zamrla ob njegovem ognju ljubezen in zvestoba slovenskega naroda. Računal je, da bo 2. novembra za slovenski narod — dan mrtvih. Pa kako drugače se je zgodilo. Razdejano so naša svetišča, a te razvaline nas kličejo kvišku, na delo, na boj, da z novo silo zgradimo, kar je sovrag uničil. V naših junakih, ki so se ozirali v te višine, odkoder je doslej kraljevala Mati slovenskega ljudstva, je vzplamtela nova moč in vse sovražne sile so bile zaman. In tako je ljuti sovrag te dni obhajal dan mrtvih svojih nad, da bi kedaj mogel zagospodariti nad temi kraji. Celi svet strmi, kako je bilo mogoče junakom ob Soči vzdržati ta grozni naval. Mi pa vemo, odkod so zajemali junaki to moč. Zvestoba je slavlila zmagovalje. In tako iz porušeni zidini višarskih in svetogorskih prihaja nova moč, nova sila, močnejše upanje in jeklenejša zvestoba v naša in naših junakov srea.

Lahi so zagnali krik, ki je z avstrijskega zrakoplovja padla ena sama bomba, namenjena vojnemu arzenalu v Benetkah, slučajno na tik poleg stoječe cerkve ter nekoliko poškodovala njen strop. Toda to je način tatu, ki je ukradel blago in obrača pozornost od sebe, da sam kriči: držite tatu! Lah nima prav nobene pravice pritoževati se, ko je on nalašč in namenoma s stotinami topovskih granat popolnoma uničil slovenskemu narodu najmilejša svetišča, Sveto Goro, Sv. Višarje, poškodoval zelo Grad pri Mirnu, znano romansko svetišče, posvečeno žalostni M. B., metal iz zrakoplovov in topov bombe na Kostonjevo in sploh na vse cerkve v Gorici, katere so vse več ali manj poškodovane in med katerimi je po svojim umetninah stolnica sama najmanj toliko vredna,

DNEVI OGNJA IN SMRTI.

V Gorici 5. nov. 1915.

Saj so bili že hudi dnevi nad Gorico; saj so se že tresle hiše in zemlja in ozračje; saj so že bili tam za Sočo spopadi nepopisano srditi in grozni, ampak kar smo videli in slišali in dočakali praznik Vseh Svetih in današnji dan dopoldne, je na daleč presegalo vse dosedanje. Dva dneva sta bila to, ki jih nihče več ne bo pozabil. Gromenje in bobnenje, blisk in ognj; boj in smrt, to je bilo ves dan praznik Vseh Svetih in vsak trenutek danes dopodne.

Včeraj ob pol 7. uri zjutraj je izbruhnilo, kakor da bi vse podzemeljske mrke sile pridivljale na dan. Najprej ob pobočju Sabotina, potem na Oslavju, potem na Kalvariji in potem krog in krog.

Z nezmanjšano silo je šlo celi dan naprej do večera. Ogenj topov je razdejal in glodal pobočje Sabotina in ni ga mogel zadušiti niti nali, ki je tam krog devete

ko slučajno nekoliko zadeta beneška cerkev. In okrog teh naših svetišč ni bilo ne arzenalov, ne topov, ne vojaštva, da bi Lah bil primoran streljati na nje. — In v gradu nesrečnega meksikanskega cesarja Maksa, v Miramaru tudi ni bilo topov niti vojaštva. In eden dragih nam spominov na nevendar je Lah opetovano metal nanj bombe. Seveda, tudi to je srečnega Maksa in pokojnega toli nam dragega Franca Ferdinanda, ki je od tu zroč proti slovenskim planinam dejal: „Tu prebivajo moji zvesti Slovenci!“

Nalašč nam je vse to storil sovražnik; namenoma, hoté slovenskemu ljudstvu zasekati globoko rano. Ampak za ta porušena slovenska svetišča in spominke naše Laha že zadeva kruta osveta!

Pod razvalinami slovenskih svetišč Marijinih je na najgroznejši in najkrajvejši način kaznovana laška verolomnost. Maščevane so razvaline Marijinih svetišč s krvjo stotisočev sinov italijanskega ljudstva. Začetni ostanki svetišč mrko in temno zro tja doli v italijansko nižino, odkoder se vale vedno nove sovražne trume proti našim junaškim borilecem. In zdi se, kakor da bi te razvaline klicale napadajočim množicam grozopoln: Nazaj od tu! In resnično pod višinami, na katerih se je še pred kratkim tako ljubo in prišerno belilo zidovje višarske in svetogorske cerkve, tam omaga moč sovražnika; zadaj ga pade v boj lastni bratje s strojnimi puškami, spredaj grozni zid naših branilcev, zgoraj temne razvaline od njega porušeni svetišč. Obup in groza se polasača tu laških množic in — kakor pravi naše uradno poročilo — puške jim dobesedno padajo iz rok.

Ves slovenski narod je edin v tem, da preko živih trupel slovenskih na naši zemlji ne pride naprej. Ves slovenski narod je pripravljen do zadnjega braniti dedščino svoje pradedov ter kaznovati one, ki skrunijo stoletne svetinje! Sedaj, ko je strta in v sovražni krvi utopljena ta najhujša sovražna ofenziva, vemo, da so vraznik zaman žrtvuje kri stotisočev svojih sinov. Še trdnješe stoji naša straža ob Soči in še zaupljivejši moli doma, armada molilcev in delavcev. Svojega doma ne zapustimo, svoj dom branimo, za svoj dom trpimo, zanj umiramo. Kako grenak je kruh beguncev, ve tisti, ki ga okuša. Zato nam je sedaj naš dom še toliko ljubši in dražji.

Svete Višarje in Sveta Gora! Zopet se bodo zbirale v prenovljenih Marijinih hramih trume slovenskega ljudstva in celice se bodo rane, ki jih je vsekala vojska. Slovenska domovina bo dihala prostejši, nov rod bo raste kvišku. A ta novi rod ne bo pozabil, da je v teh grozljivih časih rešitev sicer zato, ker je ostal svoji Marteri ter svojemu vladarju zvest do groba.

Iz mrtvih junakov slovenskih, ki so žrtvovali v svoji zvestobi kri za prestol Habsburga in za boljšo bodočnost slovenske domovine, in žrtve in solza slovenskih mater, vdov in sirot pa naj vzpiro Višarske in Svetogorske Kraljice vzklije božični mir ter velikonočno vstajenje našega dobrega slovenskega ljudstva!

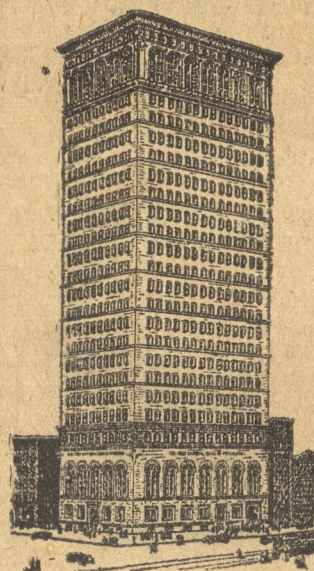
vse preplavaljal. Pokanje pušk je odmevalo ven iz vode, ki jo je stalno nebo kakor iz škafe na sovražne strasti, ki so stvarjale tam kupe in kupe mrličev.

„Tam“, tako so pravili vojaki, „leže mrtva trupla nepokopana med skalovjem in robidovjem. Stotine in stotine jih je.“

Sovražni strelji so Oslavje in Pevmo kar pokrivali. Nad Pevmo se je večerj razlila usoda razrejanja. Večraj popoldne je pričelo najlepše poslopje, Teuffenbachova graščina, goreti. Lilo je popoldne kane v potokih. A požar je navzile temu svoje delo nadaljeval vse popoldne, vso noč in še danes opoldne se tam kadi.

Naši topovi so odgovarjali, so dušili napadajoče sovražne navalje, so delovali kakor še nikdar. Italijansko poročilo je pri neki priliki povedalo, da avstrijskih topov ni mogoče zaslediti; tudi jaz ne vem, kje so; a všeraj sem

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA
V PITTSBURGU.

USTANOVljena LETA
SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTITI.
— ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino

100 kron za \$14.50

Z JAMČENJEM.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.

PITTSBURG, PA.

Lastno poslopje.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

lišal tam doli baterijo, ki je bruhala cele ure zaporedoma ogenj na sovražne vrste onstran Kalvarije in pošiljala vsako minuto po najmanj stotindvajset strelcev na nje; sem slišal tam zadaj drugo, ki je na vsak način s prejšnjo tekmovala; sem slišal potem ondi in spredaj in bolj na levo tretjo in četrto in peto, ki je neprestano sprožala in sprožala. Potem so se oglašali bolj zadaj neke topovi, strašni in grozoviti; hiše so se stresale in okna so skakala, ko je gromelo iz njih žrel. In tam gori bolj daleč od mesta in tam ob Soči nekeje in zopet na levi doli in zopet drugod: povsod so delali, povsod bruhali in gromeli. Bilo je nekaj, kar se ne da popisati. Drugim sem skušal dopovedati, kaj čutim. Niso me razumeli, niso me slišali, dasi sem jim kar na ušesa govoril, tako je grom topov in treskanje granat in šrapnelov polnilo ozračje. Poleg tega je prihajalo od Krasa sem grom tako bobnenje, kakor še nikdar poprej. Zdelo se ti je, da se bliža velikansko hudoenje ali še boljše, zdelo se ti je, da se nahajaš na prostoru obkroženem z velikimi mlini, iz katerih ti neprestano udarja na ušesa ropotanje, drvenje, stresanje in bobnenje ogromnih minskih kamenov.

Grozanski pogled ti je spet nudila Kalvarija. Tam so se menjavali srditi spopadi, ki jih je javljalo streljanje iz pušk in strojne napetosti silovitih obstreljevanjem vsakega kotička na gori potom granat in šrapnelov. Po deset, da, po dvajset in še mnogo več sovražnih strelcev se je hkratu pokazalo in razpočilo. Major, ki se je večerjajšnji bojev tam gori udeležil, je pravil, da so Lah pošiljali na Kalvarijo tudi 38-centimetrovske granate. Ena taka je ostala v tleh nerazpočena. Dolga je 1 m 80 cm. Taki orjaki so torej padali na Dalmatince na Kalvariji. Boji in spopadi so bili prav do skrajnosti srditi. Enkrat so prišli Lah večerj že do vrha; strojnice so privlekli seboj in jo skoraj že nastavili. Na eni strani so bili zavarovani po strmini; že so mislili, da bodo oni na vrhu zagospodarili. Pa so vdrli Dalmatinci po straneh navzdol in priredili napad od spodaj proti njim navzgor in jih v strašno razpaljeni borbi od moža do moža deloma pomandrali, deloma prisilili k predaji! Na vrhu pa so zopet oni zavladali!

Sempatja je dež ponehal; celo oblaki so se za trenutke raztrgali in šopi solnčnih žarkov so padali na te in one odseke krvavega bojišča ter jih odpirali našim pogledom enako približno, kakor delajo žarometi ponoči. In tako sem mogel gledati na prostore ob Somoči med Kalvarijo in Šmihelskim hribom. Topov tam ni bilo, pač na nešteto strelcev, ki so pokali in širili sive grmade dima tu in tam na desni in levi ob Sočinih bregovih. Videl sem naše strele ob cesti med Ločnikom in Faro, posebno v bližini ločniškega pokopališča; videl razpokajoče naše granate v jugovzhodnih hišah Ločnika in tam doli, kjer je Villa nova. Poki od tam niso dohajali do mene več, ali pa so se v splošnem ogromnem bobnenju izgubljali in dušili. Ob vzhodu Šmihel-

skega hriba nad Rubijami so skakali — kakor veče ognjeni jeziki laških šrapnelov. Ah, sem vzkliknil, saj Lah niti tam ni še! Pač pa so morali biti roj ob roju ob cesti nad Ločnikom in Faro ali tam okrog, kjer so jih naši strelci kosili in jim niso pustili naprej. Boj, ljut, krvav, nepopisen na celoti.

Na čuden, za naše vojake kar naravnost naiven način se Lah dostikrat bližajo našim postojankam. Bilo je prejšnjo soboto 30. oktobra proti večeru, ko so zopet z vso silovitostjo priredili napad na zapadnem pobočju Sabotina. Dež je lil tudi tedaj. Strahovito je delala naša in sovražna artiljerija. Pa mi je pravil potem slovenski prostovoljec, ki je bil sam tam gori, kako je bil ta napad že v ognju naših topov zadušeno.

Videli so Lahe, kako se vzdigujejo, in od dale bližajo našim žičnim ovirom in okopom, ki so od sovražnih granat več ali manj že zelo razdejani. Ampak, kar je čudno, niso hoteli posamič in razstreseno navzgor, temveč v stranskih vrstah in gručah. Pa so se vsuvali nanje kakor toča naši šrapneli strelci in jim izpodjedale tla naše mine in granate ter jih razmetavale na vse strani, da je bil učinek grozanski. Še mnogo jih je manjkalo do naših žičnih ovir in že je bil njih naskok odvrnjen in kar v kati zadušeno od naše artiljerije. Vse skupaj ni trajalo niti dvajset minut. Naših ni bil nihče ubit, tam pa so ležali ob pobočju vsi vprek mrtvi, umirajoči in ranjeni.

Tako je gromelo ves dan. Kedaj je bila ploha tako velika, da se je zdelo, voda polni vse zračne prostore. Topovi pa so delovali kakor pri najlepšem vremenu. Ne naši ne sovražniki niso vprašali,

POZOR! VAŽNO! POZOR!

ZNATNO ZNIZANE CENE PRI POŠILJATVAH DENARJA.

Cene so sledede:

5 Kron	\$.35
10	1.55
15	2.35
20	3.05
25	3.80
30	4.50
35	5.25
40	5.90
45	6.65
50	7.35
55	8.10
60	8.85
65	9.60
70	10.30
75	11.10
80	11.75
85	12.50
90	13.20
100	14.50
200	29.00
300	43.50
400	58.00
500	72.50
600	87.00
700	101.50
800	116.00
900	130.50
1000	145.00
2000	290.00
3000	435.00
4000	580.00
5000	725.00
6000	870.00
7000	1015.00
8000	1160.00
9000	1305.00
10000	1450.00

Ker ne vemo, koliko časa bodo trajale te nizke cene, opozarjamo rojake, da se poslužijo te ugodne prilike.

Povejte svojim znancem o tem!

First-Second National Bank
of Pittsburgh, Pa.

Corner Fifth Ave. & Wood Street.

Pittsburg, Pa.

ali jim voda škoda ali ne. Brezobzirno je šlo naprej. Radi velikega gostega dežja nisi nič videl pred seboj ne Sabotina, ne Oslavja ne Kalvarije, niti njihov obrisov nisi več mogel izslediti.

(Konec prihod.)

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA ZOPET ZNIZALA
GENE ZA POŠILJANJE KRON.

Pred kakimi 15 dnevi je Prva Druga Narodna Banka v Pittsburghu, Pa., znizala ceno za pošiljanje denarja v stari kraj od \$15.50 na \$15.— za vsakih 100 Kron.

Sedaj se je ta Banka odločila k zopetnemu znizanju kronske rate, in sicer na \$14.50 za vsakih 100 Kron. Po tej ceni pošilja ta ugledni denarni zavod v staro domovino, vsehvi vse stroške.

Nizka cena Kron, kakoršnja rabi Prva Druga Narodna Banka v Pittsburghu, Pa., nudi vsem našim rojakom, ki pošiljajo denar v staro domovino, izvanredno ugodno priliko, katere bi ne smeli zamuditi.

P O Z O R !

KRASEN ZEMLJEVID V BARVAH, KATEREGA
JE DOBITI MOGOČE BREZPLAČNO.

Obstoji iz dveh delov na štirih straneh in obsega: Pregled cellega sveta z morja in suhe zemlje. — Združene države v posebnem oddelku in skupno. — Ostalo zelo zanimivi zemljevidi. — Poučne in statistične tabele. — Panamski prekop. — Slike vseh vladarjev na zemlji. — Slike vseh predsednikov Združenih držav od Washingtona do Wilsona. — Zastave in grbi vseh držav na zemeljski krogli in t. d. ...

Kdor naših naročnikov najde dva nova vsaj polletna naročnika in pošlje dotični znesek (v tem slučaju najmanj \$1.—), na upravo, dobi na zahtev gori opisani enciklopedijski zemljevid brez vsakih nadaljnjih stroškov.